

# Pardus-Linux.Org

www.pardus-linux.org



Sadece KDE mi?  
Pardus'ta GNOME kurulumu

Sanal alemde yeni bir Linux durağı  
Penguin-Net

Zor değil!  
Ayrıntılarıyla Pardus 2008 kurulumu

ADSL kotanızı aşmayın.  
Kotacı ile verilerinizi kontrol altında tutun.

Kim demiş Linux'ta oyun oynanmaz diye?

## Play On Linux

### Windows'tan Pardus'a Geçiş

- Linux çok mu zor?
- Neler yapmam lazım?
- Pardus'la nasıl?



İlk sayının ardından uzun zaman geçti.Bu uzun süre boyunca 2. sayı için herhangi bir ciddi girişimde bulunulmadı. 2 ay öncesinden Pardus-Linux.Org forum yöneticisiyle olan mesajlaşmamızda Pardus 2008'in çıkacağı zaman e-dergiyi çıkarma konusunda mutabık kaldık.Bu yazıyı hazırlarken Pardus 2008'in çıktığı günden bu yana 18 gün geçtiğini farkettim.Bu 18 gün boyunca ilk başta tek başıma, sonra bir kaç arkadaşımın gelen yardımlarla e-dergi çıkarma işi hızla ilerledi ve nihayet şuan bitmiş durumda...

Çok iyi hatırlıyorum...Bundan yaklaşık 2,5-3 yıl önce internette bir arkadaşımın Linux hakkında konuşmuştu. Nasıl bir şey diye sordum.Aldığım cevap sonucunda Linux'un Windows'a göre daha karışık olduğunu düşünmüş, derinliği belli olmayan bir uçuruma benzetmişim.O tarihten bir kaç mevsim sonra İndir.com da tavsiye edilen yazılımlar kısmında Pardus'u gördüm ve o gün benim Pardus'la tanışma günüm oldu.Arkadaşımın dediği gibi karışık da değildi.O zaman Pardus hakkında tek yardım sitesi Pardus-Linux.Org'du ve şu zamana kadar da hala benim için tek. Herkes gibi ben de Linux dağıtımlarında çoğunlukla konsola mahkum olduğum gibi bir yanılsızlığa kapılmışım.Oysa Pardus'ta gayet güzel bir masaüstü ile grafik arayüzü vardı ve gün geçtikçe daha da güzelleşiyordu.Peki, Pardus'ta konsolla çalışılmıyor mu?Evet, çalışabilirsiniz.Bu sayede çalışmadığını düşündüğünüz programları test edip verdiği hata çıktısını ilgili forumlarda paylaşarak çözüm bulabilirsiniz. Grafik arayüzden yapılamayan bazı ayar ve düzeltmeleri konsol ortamında bir kaç kod parçasıyla rahatlıkla yapabilirsiniz.

Pardus'la ilk tanıştığım da Tübitak UEKAE o zaman 2007 sürümünü çıkarma hazırlığı içerisindeydi.Benim ilk denediğim sürümü "Sait Faik" kod adlı sürümü oldu. Arada bir Pardus'la bağım kopmuş olsa da 2008 Beta 2 ile beraber uzun süreceğini umduğum bir süreç başlamış oldu. Windows hegemonyasında yaşadığım günlerde dahi Pardus-Linux.Org'u takip ettim ve derslerimden geri kalmadım :) Bu arada da Python öğrenmeye de fırsatım oldu.

Linux kullanmaya çekinen insanlar, Linux'un ilk başta karmaşık geldiğini söylüyorlardı.Ne de olsa Windows egemenliğinin getirmiş olduğu standartlar ve kalıplaşmış düzen sonucu, Linux'a geçiş zorlukları beraberinde

getiriyordu.Birde Türkler tarafından geliştirilen pek fazla Linux dağıtımı yoktu ve diğer dağıtımlar "Türkçe dil desteği" var dese de tam anlamıyla dil desteği yoktu.Tabi Pardus'tan önce ve sonra da bir kaç dağıtım vardı Türk'ler tarafından geliştirilen, fakat Pardus'un arkasında TÜBİTAK gibi bir dev olduğu için bugün Linux'la yeni tanışanların çoğu Pardus'la işe başladı(benim gibi). TÜBİTAK'ın desteği sayesinde Pardus ismi iletişim yoluyla yüzbinlerce kişiye yayıldı.Kulağımıza yabancı Linux'çuların da Pardus'la ilgilendiğine dair haberler çalınıyor.

Bizim de bu e-dergiyi çıkarmaktaki amacımız, Türk insanının Pardus'u ve Linux'u sevip kapalı kodun getirmiş olduğu karanlık belirsizliklerden kurtulmasını sağlamaktır. Bunun için uzun bir aradan sonra Pardus-Linux.Org Dergi'nin 2. sayısını çıkartmaya çalıştık ve başarılı olduğumuzu söyleyebilirim.Bu sayıda ki konular Linux'a geçmemek için bahaneleri olan bilgisayar kullanıcılarının şüphe ve korkularını azaltacak düzeyde.Tabiki yüksek kaliteli bir çok oyunu oynayamayabilirsiniz, ama bu dergiyi okuduktan sonra çok kabarık olmasa da bir çok oyunu oynamanıza imkan sağlayan bir yazılımı göreceksiniz.Bunun dışında Windows'ta kullandığınız yazılımların Linux alternatifleriyle ilgili bir yazıda var.

Bu alternatiflerin sınırsız olduğunu ilerleyen sayılarımızla birlikte ok daha net görebilecek ve bu sayede en azından Linux hakkında bir şeyler öğrenebileceksiniz.İlerde cesaretinizi toplayıp da Linux'a geçmeye karar verirseniz bu döküman işinize yarayabilir...

Özgürlüğü Pardus'la yaşayın...

Metehan Özbek  
metehan@istanbul.com  
http://melen.prj.be

## Bu Ay Neler Var

- Editör	1
- Windows'tan Linux'a Geçiş	2
- Pardus 2008 Kurulumu	5
- Yazılım İnceleme:Kotacı	8
- Yazılım İnceleme:PlayOnLinux	9
- Oyun:Urban Terror	11
- Oyun:Wormux	12
- Sanal Alem	13
- Haberler	14
- Linux Dünyası	15
- Penguence	16
- Pardus'a Gnome Kurulumu	18
- Open Office'i Tanıyalım	20



**Pardus-Linux.Org**

## Windows'tan Linux'a Geçiş

Çıktığından beri Türkiye'de Linux kullananların sayısı Pardus sayesinde arttı. Tabii bu birçok sorunu beraberinde getirdi. Linux bilmeyen ve Pardus kullanmaya çalışan insanlar... Bu sayının çokluğu (ki aralarında ben de varım) bu kişilerin sorunlarına çözüm yetiştirmeyi gerçekten zorlaştırıyor.

Bu sebeple Windows'tan Pardus (Linux)'a geçenler için kılavuz niteliğinde olacağına inandığım bu yazıyı yazıyorum. Pardus bir Linux Ulusal Dağıtım Projesi'dir (Bu cümle bile pek çok kişiye karışık gelecektir).

Birçoğumuz Windows ile bilgisayarlar sayesinde tanıştık ve bilgisayar denince aklımıza Windows geldi. Halbuki biz bunları düşünürken bizim bilmediğimiz (Buradaki biz, gözlerini Windows'ta açmış kullanıcılar) bir işletim sistemi (Linux), bir gönüllü ordusu tarafından geliştirilmeye devam ediyordu (Bu arada işletim sistemine bizim ile bilgisayar donanımı arasında yapacağımız işleri düzenli ve kolay bir biçimde yapmak için çalışan bir çeşit program diyebiliriz).

Bu işletim sisteminin kökeni de aslında daha da eskilere dayanan başka bir işletim sistemi UNIX'den gelmekte ancak onun çekirdeğinin türevi olan Minix'in bir üniversite öğrencisi olan Linus Torvalds tarafından değiştirilmiş bir halidir.

Aslında biz Linux'a işletim sistemi desek de öyle değil. Linux bir çekirdek'tir. Yani o gördüğümüz pencereler ve pek çok program bir çekirdek üzerinde çalışan programlardan başka birşey değildir. Bu çekirdek tek başına bir anlam ifade etmemektedir. Çekirdek birçok donanıma ve temel donanım komutlarına destek veren, bilgisayar ile asıl iletişimi sağlayan işletim sisteminin temel parçasıdır.

Mesela şu anda Pardus'u kurmuş olanlar aslında Linux çekirdeği üzerine eklenmiş bir Bash kabuğu ve KDE pencere sistemini görmekteler. Buradaki Bash Windows'tan tanıdığımız komut isteminin bir benzeridir.

Yani komutlar ile çalışabileceğimiz siyah bir ekran. KDE'yi ise Windows'un pencere sistemine benzetebilirsiniz.

Peki nereden çıktı bu Pardus? Aslında Pardus'tan önce çıkmış birçok Linux dağıtımı (işte Pardus ve diğer sistemler asıl kullanacağımız terim bu) vardır. Pardus sadece bu Linux dağıtımlarından birtanesidir.

Peki biz neden Pardus'la birlikte bu kadar önemsedik bu Linux'u? Çünkü Pardus ile birlikte ilk defa Windows ve MacOS dışında bir işletim sistemi Türkçe'ye bu kadar büyük bir destek veriyor ve Türkçe karakterlerin hatasız kullanılmasını sağlıyordu.

Neden Windows ve MacOS değil de Pardus? Çünkü en önemlisi Pardus (Linux) gibi ücretsiz (Tecrübeli Linux kullanıcıları bu kısma sakın kızmasın. Anlaşılsın diye böyle yazdım) ve yapısını kendi ihtiyaçlarınıza göre değiştirebileceğiniz, aynı zamanda Türkçe ve teknik desteği bu kadar büyük olan başka bir işletim sistemi bulamazsınız. Sanırım bu kadar hikaye ve tanıtım yeter. Biz asıl işimiz olan Windows'tan Pardus'a geçerken nelerle karşılaşacağımız ve sorunlarımıza nerelerden çözüm bulacağımıza dönelim.

Öncelikle yukarıda da belirttiğim gibi Windows'taki Komut İstemi penceresi ya da diğer bir deyişle Ms-Dos penceresinin yerine Pardus'ta Bash Kabuğu ile karşılaşacaksınız. Ama unutmayın Linux dağıtımlarında alternatif çok. Mesela Bash'ın dışında sh, ksh, csh, tcsh gibi diğer kabuklar da kullanılabilir.

Peki Windows'taki Pencere Sistemi'nin Pardus'taki karşılığı nedir? Çoğu kez KDE. Çünkü Pencere sisteminin yanı sıra içerisinde birçok yararlı program daha barındıran geniş bir paket. Ama Linux dağıtımları için KDE dışında da alternatifleriniz var. Bunların en önemlisi Gnome. Gnome da yaygın kullanılan bir pencere sistemidir. Bunun dışında IceWM, XFce gibi pek çok pencere yöneticisi vardır ve sisteminizi bu pencere yöneticileri ile kullanabilirsiniz. Bilgisayarım ve Belgelerim klasörlerinin karşılığı ise Masaüstünde görebileceğiniz System simgesidir. Harddisklerinize ve açmış olduğunuz kullanıcının belgelerine bu simgeden ulaşabilirsiniz.

Burada bir hatırlatma yapmakta fayda var. Windows ve Pardus dosyalarınızı harddiskinize aynı yöntemlerle yazmazlar. Biliyorum yöntemler ne diyeceksiniz? Ne mi? Dosya sistemleri tabii. Windows Fat ve NTFS dosya sistemleri üzerinde çalışır ve bu sistemlere yazabilir. Pardus ise güncel olarak ext2 ve ext3 dosya sistemleri ile çalışır. Tabii Linux için bunun da alternatifleri vardır (ext, minix, reiserfs vb). Linux'un kullandığı bu dosya sistemleri dışında desteklediği yani üzerine kurulmasada üzerinde işlem yapabildiği dosya sistemleri de vardır. En önemlileri ise yine Windows'tan tanıdığımız Fat ve NTFS. Windows'ta kullandığımız

Denetim Masası'nın karşılığı Pardus'ta Tasma'dır. Yer ve dil ayarlarını, fare ayarlarını ve daha bunun gibi pek çok denetim ayarlarını bu program ile yaparız.

Şimdi en önemli soruya geldik. "Ben Windows'ta programları genelde kur.exe, setup.exe ve install.exe gibi dosyalar yardımıyla kurardım. Şimdi Pardus'ta ne yapacağım" diyorsanız aslında bu yapıdan farklı bir yapıda çalışmayacağınızı bilmeniz gerekir. Pardus'ta programlar bir tıklama ile kurulabilir. Ama bu kurulum dosyalarının uzantısı (Hani Windows'ta dosya ismi ve noktadan sonra gelen 3 harf) Windows'ta alışık olduğumuz .exe ve son zamanlarda da .msi değil, (pisi)'dir ve dosya ismi genelde kur, setup, install şeklindedir. Çünkü pisi paketleri sadece ve sadece kurulum paketleridir. Yani uygulama dosyaları gibi çalışmazlar.

Burada birşeyi daha belirtmek gerekir. Windows'ta standart olarak dosya uzantısı en fazla 3 karakterdir. Pardus'ta ise böyle bir kısıtlama yoktur. Yani bir karakter de olabilir hiç olmayabilir de... Uzantı ne işe yarar diyenler içinde belirtelim. Uzantı o dosyanın cinsini belli eder. Çok iyi bildiğimiz mp3 ve jpg dosyaları gibi. Mesela mp3 dediğimiz müzik dosyalarının uzantısı .mp3'tür ve çoğunlukla kullandığımız resim dosyası uzantısı da .jpg'dir. Tabii bu sadece .mp3 uzantılı dosyalar müzik dosyasıdır ya da sadece .jpg uzantılı dosyalar resim dosyalarıdır demek manasına gelmez.

Kurulumdan bahsetmiş iken Windows'ta Program kurulumlarını ve kaldırmasını takip ettiğimiz bölüm olan

Program Ekle/Kaldır bölümünün Pardus'taki Karşılığının Pisi-Paket Yöneticisi olduğunu söylemeden olmaz sanırım. Ama Windows'tan farklı olarak birçok açık kaynak kodlu ve ücretsiz programı internetteki .pisi dosyaları için açılmış depolardan bu program yardımıyla Pardus'umuza yükleyebiliriz. Burada Windows gibi neredeyse sadece ticari programlarla çalışan bir sistemin bunu yapmasının mümkün olmadığını söylemek sanırım kahinlik olmayacaktır.

İyi güzel de ben Windows'taki pek çok belgeyi dosya uzantısına göre anlayabiliyordum. Ama şimdi neredeyse dosya uzantılarının tamamına yabancıyım. Ben Pardus'taki bu yeni dosya uzantılarını nasıl anlayacağım? Derseniz eğer; Dedik ya Windows'ta kullandığımız birçok programın Pardus'ta büyük ihtimalle bir veya daha çok karşılığı vardır diye. En belirginlerini yazalım.

Windows ile kullandığımız .zip ve .rar sıkıştırma formatlarını Pardus ile kullanabiliriz ama Pardus'ta bunların yanında karşınıza çok kullanılan başka dosya sıkıştırma formatları da çıkacak: gzipped ile sıkıştırılmış dosyalar : .gz gzipped ile sıkıştırılmış tar arşivi : .tgz , tar.gz bzip2 ile sıkıştırılmış dosyalar : .bz2 bzip2 ile sıkıştırılmış tar arşivi : .tar.bz2

Bunun dışında yine Windows'ta kullanılan sıkışmamış ses dosyaları olan .wav dosyaları gibi Pardus'ta .au dosyaları da aynı iş için kullanılır. Tabi .wav dosyaları yine Pardus'ta kullanılabilir.

Sıra geldi Office dosyalarına. Yine Microsoft Office ile oluşturulan .doc, .xls, .ppt, .pps dosyalarını Pardus'ta Open Office yardımı ile kullanabilirsiniz. Bunlara ek olarak Open Office sayesinde Pardus'ta çoğunlukla daha farklı dosya uzantılarını göreceksiniz. Bunlarda ; OpenOffice.Org Kelime İşlemci (Writer) : .odt - (Microsoft Office Word formatı olan .doc yazı belgesi gibi)

OpenOffice.Org Hesap Tablosu (Calc) : .ods - (Microsoft Office Excel formatı olan .xls hesap tablosu belgesi gibi)  
OpenOffice.Org Sunu (Impress) : .odp - (Microsoft Office PowerPoint formatı olan .ppt ve .pps sunum proje ve belgeleri gibi)  
OpenOffice.Org Veri Tabanı (Base) : .odb - (Microsoft Office Access formatı olan .mdb veritabanı belgesi gibi)

Peki Windows'ta kullanılan standart sıkışmamış resim dosyası olan .bmp için durum ne? Tabi bu formatı da Pardus'ta kullanabilirsiniz ama bunun Pardus'ta asıl karşılığının .xpm olduğunu göreceksiniz.

Windows'ta birçok programın yapılandırma için kullanmış olduğu .inf dosyalarında durum ne mi? Oda aslında bir Windows dosya formatıdır. Pardus'ta onun yerine .conf dosyaları aynı iş için kullanılır.

Bunun dışında Windows'ta normal ayarlar ile göremediğimiz gizli dosyalar vardı. İşte onların gizliliğini Pardus'ta dosya niteliklerinden değil, dosya isminin başına konmuş olan noktadan anlıyoruz. Örnek:(.hakamaka) Yanlış dikkat edin burada hakamaka dosya uzantısı değil. Çünkü noktadan önce belirtilmiş başka herhangi bir isim yok.

Windows'ta kullanılan Administrator yani yönetici kullanıcı yerine Linux'ta root yönetici kullanıcısı vardır. Pardus'ta da Windows'ta olduğu gibi başlangıçta yönetici gizli kullanıcısıdır. Eğer istenirse açılması gerekir. Ama bu pek tavsiye edilmiyor. Zira yönetici olarak yapmamız gereken işleri x pencere sunucusunu kullanmadan da konsol ekranından yapabilmekteyiz. Windows'ta gelişmiş haklara sahip olmak için gerekli olan yönetici kipinde bir kullanıcı olmak yerine Linux'ta yapacağınız işlem sırasında kullanacağın komutun başına sudo ekleyerek yönetici kipini gerektiren tüm işlemleri yapabilirsiniz. Ya da birden fazla kabuk penceresinden (Windows'taki MS-Dos komut istemi) birinde (X sunucu ekranında yani pencere ekranında CTRL+ALT+F1 ya da F2 bu şekilde F6 tuşlarına basarak 6 Farklı kullanıcı ile konsol hesabını çalıştırabilirsiniz) root olarak işleminizi kabukta da yapabilirsiniz. Konsol ekranında dikkat etmeniz gereken önemli şeylerden biri \$ işareti. Bu işaret sizin normal bir kullanıcı, # işareti ise sizin root yani yönetici kullanıcı

olduğunuzu gösterir. Eğer \$ işareti ile belirtilmiş normal kullanıcı kipinden root yani yönetici kullanıcı kipine geçmek isterseniz "su -" komutunu vermeniz, kullanıcı adı olarak root şifre olarakta Pardus'un kurulumunda ayarlamış olduğunuz root şifresini yazmanız durumunda # işaretini göreceksiniz. Yani artık root kipindesiniz. Birde ~ işareti sizin Ev Dizinde olduğunuzu gösterir.

Size çok işinize yarayacağını bildiğim için kabuk ekranında kullanılan komutları öğrenmenizi tavsiye ederim. "Bu niye bu kadar önemli" diyebilirsiniz ama "pencereler ile anlatılması çok uzun sürecek işlemleri arkadaşınızın size verdiği üç satırlık bir kod ile basitçe halledebileceğiniz için" desem beni anlamış olursunuz sanırım. Tabi bunun bir nedeni de pencere sisteminde o anki kullanıcıyı değiştirmeden yönetici işlemlerini yapabilmek. Zira bunun sağlayacağı güvenlik ve kolaylık yadsınamaz.

Sıra geldi Windows'ta alışmış olduğumuz temel bazı klasörler ve kısayollar için yaklaşık olarak Pardus'ta denk düştüğümüz karşılıklara.

Bu noktada öncelikle açıklamam gereken birşey var. Pardus'ta Windows'ta olduğu gibi C: yada D: gibi harddisk bölümleri bulacağınızı sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Zira Pardus'ta bütün dosyalar tek bir dizin hiyerarşisinde tutulur.

Windows kurulu bölümlerinize Pardus'ta ana dizindeki yani / dizinindeki media klasörünün içinde hda1, hda2 gibi isimler alan klasörlerin içinden erişebilirsiniz. Unutmadan şunu da belirtirim Windows'ta olanın aksine Pardus her harddisk bölümünü sadece o bölüme erişilmek istendiğinde ilk kez çalıştırır ve sonraki denemelerde bu ilk erişimden gelen tampon bilgilerle bu disk bölümüne daha çabuk erişir. Şunu özellikle belirtmek gerekir. Linux, Windows'tan farklı bir dizin hiyerarşisi izler. Nasıl dersiniz; Windows'ta genellikle yüklenen programlar program files klasörü altında saklanırken Pardus'ta durum size çok daha karışık gözükecektir. Pardus'ta bir programın dosyaları aynı türdeki dosyaları saklayan gerekli klasörlere dağıtılır. Bu

şekilde aradığınız bir yerleştirme dosyasını yani programın Türkçe çalışması için yapılmış çeviri dosyasını, programın kullandığı kütüphane dosyasını yani Windows'taki (.dll) Pardus'taki (.so) dosyası ve bunun gibi belirli bir amaç için kullanılan dosyaları yerleştirilmiş oldukları kendine özgü klasörün içinde bulabilirsiniz.

Bu yapı size başlangıçta biraz karışık gelecektir ama zamanla işlerinizi daha da kolaylaştırdığını anlayacaksınız.

Başlangıç olarak masaüstünde bulunan Bilgisayarım klasörünün yerini Pardus'ta Sistem klasörü alır.Yine masaüstünde bulunan diğer bir klasör olan Geri Dönüşüm Kutusu'nun bir benzeride Pardus'ta Çöp olarak yer almaktadır.

Şu ünlü Başlat çubuğunun yerini ise Pardus'ta yine Pardus isimli bir çubuk almaktadır.

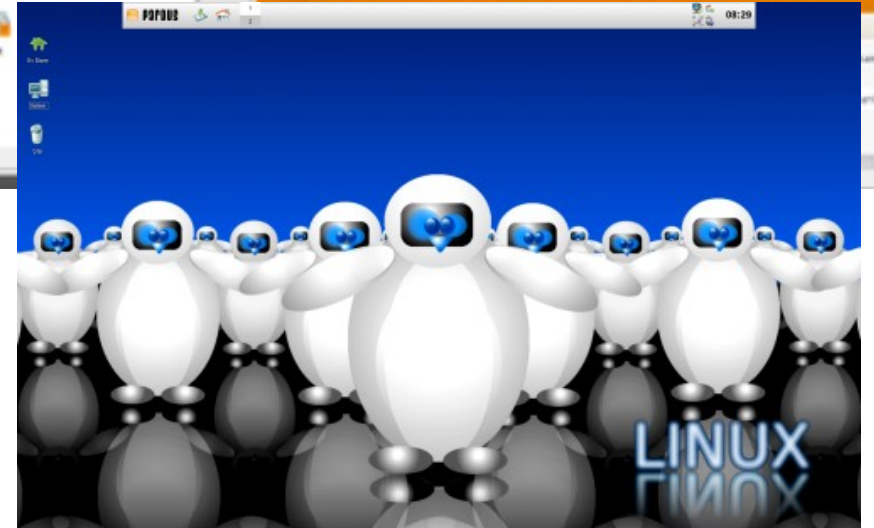
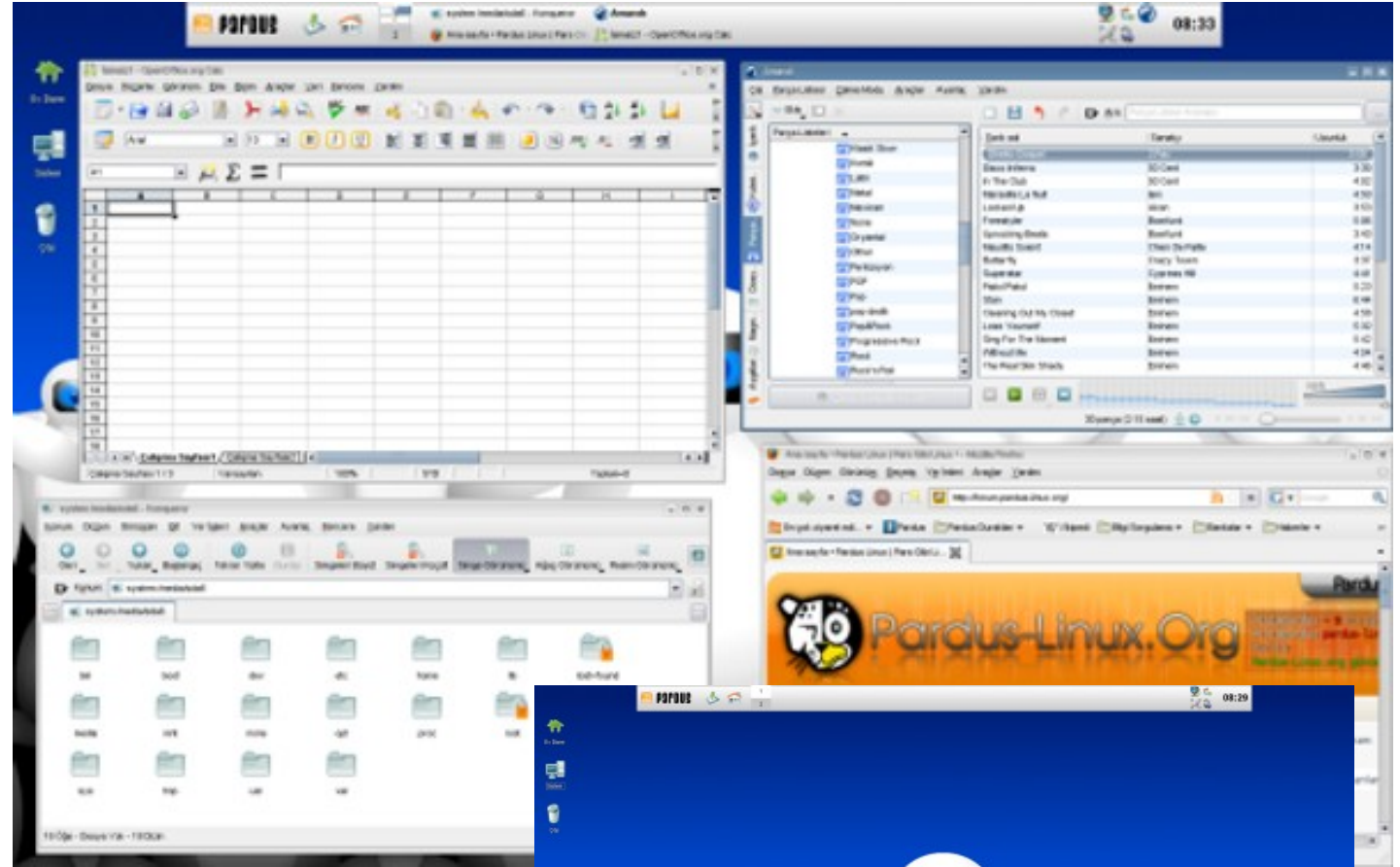
Masaüstünde bulunan Sistem klösürünün içinde, Depolama Ortamı(yani harddiskler ve cd sürücüler gibi ortamlar), Başlangıç Dizini, Çöp (yada Windows'tan hatırladığınız Geri Dönüşüm Kutusu), Kullanıcı Dizinleri ve Uzak Yerler bulunur.

Windows'ta kurulu bölümün ana dizininde bulunan Documents and Settings klasörünün yerini Pardus'ta büyük oranda Ev Dizini (harddiskin içinden erişmek istediğinizde bu dizini home ismiyle görürsünüz) alır. Ancak yönetici yani root dosyaları ayrıcalıklı olarak yine root isimli dizinde yer alır.

Şimdi gelelim Program Files klasörünü yaklaşık olarak Pardus'ta ne temsil ediyor.Bu klasör ana dizindeki usr klasörüdür. Ama onun içinde Windows'a göre karışıktır.Sanırım Windows klasörünün Pardus'ta yaklaşık bir karşılığı bile olmadığını söylememe gerek yok. Dediğim gibi her dosya kendi tipindeki dosyaların olduğu dizinde yer almakta.Pardus'ta (.so) yani kütüphane dosyaları diğer bir değişle Windows'ta bulunan (.dll) dosyalarının benzerleri lib ve usr/lib dizinlerinde yer alır.

Programların dil dosyaları ise Pardus'ta usr/share/locale dizininde saklanır.Açılış seçeneklerinin ve Linux çekirdeğinin yer aldığı dizin boot dizini, geçici dosyaların yer aldığı dizinde Pardus'ta tmp ve /var/tmp, som olarak Konsol ekranındaki komutların saklandığı dizin bin ve sbin dizinleridir.

Peki "Pardus kullanırken beni nasıl bir masaüstü bekliyor?" diye merak ediyorsanız işte size birkaç görüntü.Bakalım yazıda geçen dosya türleri ve masaüstü öğelerini bulabilecek misiniz?



## Adım Adım Pardus 2008 Kurulumu

27 Haziran 2008 itibariyle Pardus 2008 çıkmış bulunuyor. Biz de e-dergimizi Pardus 2008 in çıkışına göre ayarladık.

Eğer elinizin altında Pardus 2008 cd si yoksa iso kalıbını <ftp://ftp.pardus.org.tr/pub/pardus/kurulan/2008/> adresinden ya da torrent dosyası sayesinde torrent programlarından biriyle indirebilirsiniz. İndirme işlemi başarıyla bittiği zaman md5sum ve sha1sum kontrolü yapmayı unutmayın.

### Md5sum Kontrolü Nasıl Yapılır?

iso dosyasının bulunduğu dizine konsol aracılığıyla gelip şu komutu veriyoruz: md5sum Pardus.iso Çıktı olarak verdiği md5 şifresini [ftp://ftp.pardus.org.tr/pub/pardus/kurulan/2008/Pardus\\_2008-Kurulan.iso.md5sum](ftp://ftp.pardus.org.tr/pub/pardus/kurulan/2008/Pardus_2008-Kurulan.iso.md5sum) adresinden kontrol etmelisiniz. (siz kendi iso dosyanızın adını yazınız)

Pardus 2008'i indirdiğinizi ve CD'ye yaktığınızı varsayarak Pardus 2008 kurulumuna başlayalım.

İlk ekranımız dil seçimi. Bu ekranda sadece F2 tuşuna basıp klavye ok tuşlarıyla istediğimiz dil seçeneğini seçiyoruz. Yeni başlayanların Türkçe seçmesini tavsiye ederim. Tabi ben başka dile takılıyım diyorsanız seçim geniş. Türkçe dile gelip **Enter** tuşuyla onaylıyoruz ve üst de Pardus 2008 yazan yazı seçiliyken bir kere daha **Enter** tuşuna basıyoruz. Kısa sürecek bir yükleme ekranı sizi karşılayacak.



### Windowsta Md5 ve Sha1sum Kontrolü Nasıl Yapılır?

<http://www.nullriver.com/downloads/Install-winMd5Sum.exe> adresinden indireceğiniz minik programla kontrolleri yapabilirsiniz.



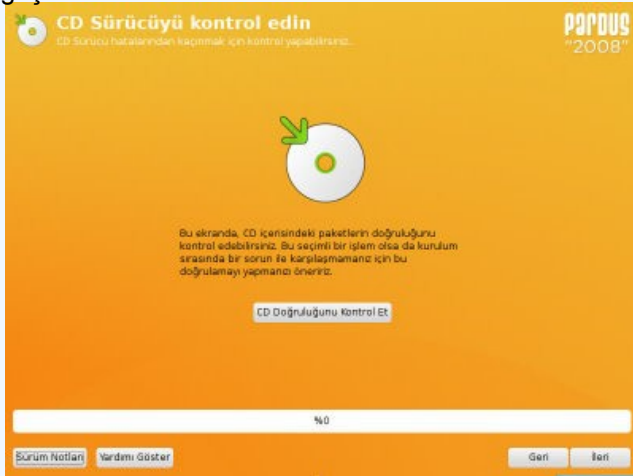
Bu ekranda Pardus Linux' un kullanım sözleşmesi bulunuyor. Sözleşmeyi kabul ediyorsanız "Kabul ediyorum!" a tıklayıp "ileri" butonuna basarak bir sonraki ekrana geçebilirsiniz. Kabul etmezseniz demek ki siz Pardus 2008 i yüklemek istemiyorsunuz :)

Bu ekrandaki **GPL Metnini Oku** butonu ile Pardus kullanımına ilişkin sözleşmeyi okuyabilirsiniz.

### Biliyor muydunuz?

Pardus'un Türkçe dışında Katalanca, Almanca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Fransızca ve Portkizce kurulum kullanılabildiğini, sadece Türkiye'de Pardus tanıtımı ve kullanım desteği için 2 büyük forum (Pardus-Linux.Org ve Özgürlükçin.Com) bulunduğunu, Almanya, İngiltere ve Hollanda için kendilerine özel forumların bulunduğunu biliyor muydunuz?

"md5sum ve sha1sum kontrolü yaptım bir hata almadım, ama endişelerim var!" diyorsanız bu ekranda "CD Doğruluğunu Kontrol Et" Butonuyla 1-2 dk. sürecek bir hata arama işleminden sonra bir sonraki adıma geçebilirsiniz. Eğer herhangi bir endişeniz yoksa doğrulama yapmadanda bir sonraki ekrana geçebilirsiniz.



Hangi tür klavye kullanıyorsanız onu seçebileceğiniz bir ekranla karşılaşıyorsunuz. Kullandığınız klavye tipini seçip altında bulunan alana rasgele karakter girerek doğrulamasını yapabilirsiniz. Kontrol edip ileri diyoruz.



Bu ekranda zaman dilimini ayarlıyoruz. Eğer Türkiye'de ikamet ediyorsanız zaten varsayılan olarak bizim saat dilimimiz mevcut. Kontrol edip **İleri** butonuna basıyoruz.



Kullanıcı yaratma ekranında doldurulması gereken alanları doldurun ve **Kullanıcı Ekle**'ye basın. Eğer bu tanımladığınız kullanıcıyla konsolda root olarak işlem yapacaksanız kullanıcı eklemeyen önce şifre kısmının altında bulunan butonu onaylayınız.

Eklediğiniz kullanıcı aşağıda görülecektir. Eğer bilgisayarı her açtığınızda şifre girmek istemiyorsanız, sağdan "Otomatik Giriş Kullanıcı" seçeneğine tıklayarak ilgili kullanıcı için otomatik giriş sağlanabilir.



Bu ekranda ise yönetici şifrenizi girip makine adını da keyfinize göre ayarlayıp devam diyoruz.



Disk bölümlendirme seçeneğinden kendinize uygun olanı seçin, ama biz "Hayır, diskimi kendim bölümlendireceğim" diyoruz ve bir sonraki adıma geçiyoruz. Bunu yapmamızın sebebi, eğer bilgisayarımıza kurulu başka bir işletim sistemi veya önemli bilgilerimiz varsa bunları korumak istemeyiz. Yapacağımızı ayarlar sayesinde bilgisayarımızı ister Pardus'la ister diğer işletim sistemi ile açılır hale getireceğiz.



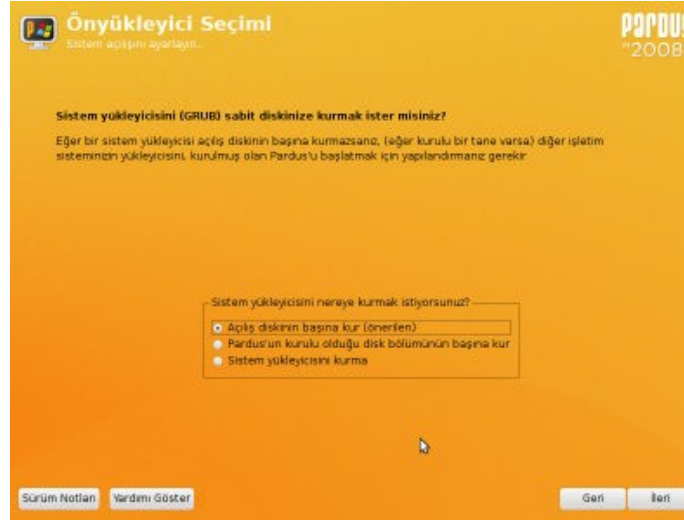
Pardus kurulumunun en hassas ve hata affetmez kısmına geldik: Disk biçimlendirme! Eğer Pardus u kurduğunuz makinede başka sistemlerde varsa onları kurcalamıyoruz. Yanlış bir hareket işi berbat edebilir. Ekranda gördüğünüz disk alanına tıklıyoruz(windowsta mevcut ise kurmak için ayarladığınız boş alana tıklayın) ve Kullan kısmından "Pardus sistem dosyaları için(zorunlu)" yu seçiyoruz. İsterseniz hemen altında mevcut boş diske göre disk boyutunu azaltabilirsiniz. Eğer acemi kullanıcısıysanız boş diskin tamamını seçip "Pardus sistem dosyaları için(zorunlu)" seçeneğini seçip Uygula diyoruz ve ileri butonuna basıyoruz. Biraz daha deneyimli kullanıcılar swap alanı ve/veya kullanıcı alanı oluşturabilirler.



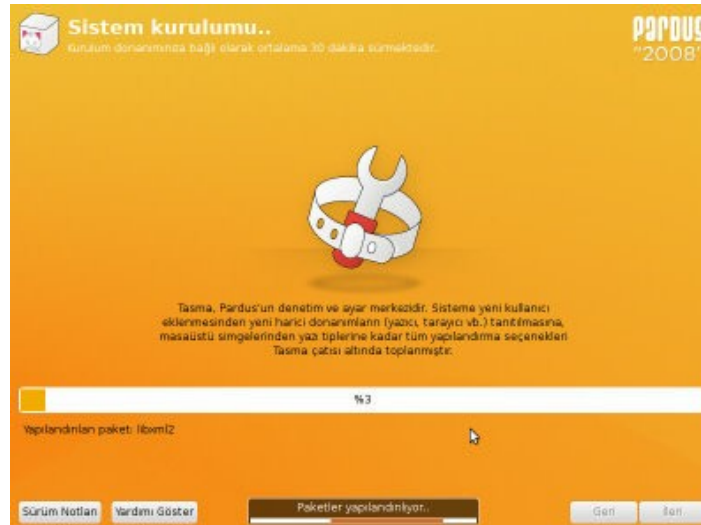
### Swap Alanı Nedir?

Swap, bilgisayarınızın fiziksel belleğinin yeterli gelmediği durumlarda sabit diskin bir bölümünün bellek gibi kullanılmasıdır. İdeal swap alanı büyüklüğünün, fiziksel belleğinizin 2 katı olması tavsiye edilir. Örneğin; bilgisayarınızdaki bellek miktarı 512MB ise 1GB swap alanı ayırmanız uygun olacaktır. Ayıracağınız tek swap alanını sisteme daha sonra kuracağınız diğer linux dağıtımlarında da kullanabilirsiniz.

Sistemde birden fazla işletim sistemi kullanıyorsak GRUB'u diskin başına kurmalıyız. Varsayılan olarak işaretli olan "Açılış diskinin başına kur" seçeneği seçip İleri butonuna basıyoruz.



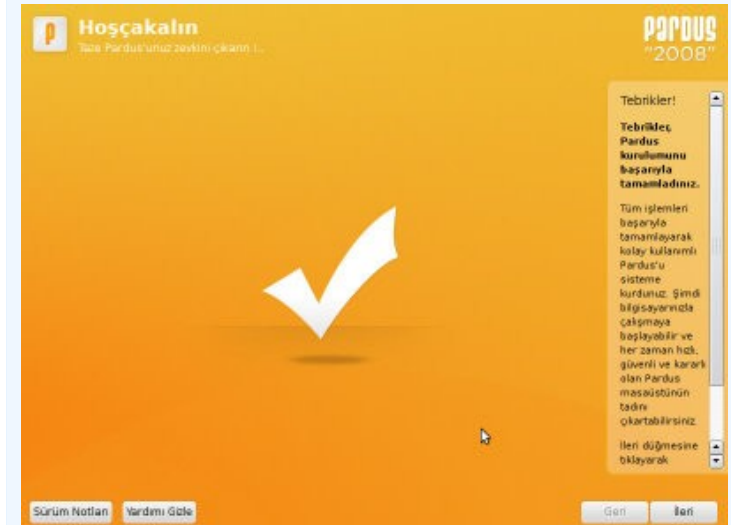
Artık özgürlüğe oldukça yaklaştınız. Kurulum başladı ve 15-20 dk lık bir yükleme süresinden sonra Pardus'unuza kavuşacaksınız :)



Kurulacak paketler yüklendikten sonra yapılandırma işlemi başlıyor. Yaklaşık 5 dk sürüyor. Kurulum süresi boyunca sırayla akan bilgileri okuyabilirsiniz.



Evet! Kurulum bitti. İleri butonuna basıp bilgisayarı yeniden başlatın ve yepyeni özelliklerle Pardus Dünyası'na adım atın :)

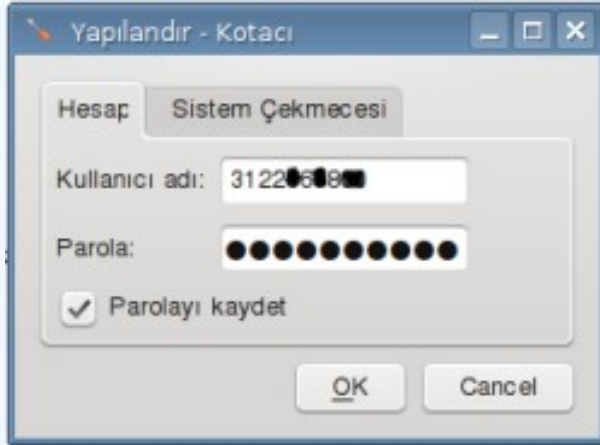


## ADSL Kotanızı Aşma Korkusu Geçmişte Kaldı

Sürücülerini ve dahi hizmet programları dahi çoğunlukla Windows işletim sistemleri için üretilen modemlerimizle veri akışımızın miktarını görebiliyor ve aylık adsl kotanızı aşp aşmadığımızı görebiliyorduk.Şimdi Pardus altında da bunu yapabilmemizi sağlayan bir program var:Kotacı.

Kotacı, tnetten sizin için ADSL kota bilgilerini çeken küçük bir program.Henüz 0.4 sürümünde olmasına rağmen şu anda bile ihtiyacımızı karşılayabilecek seviyede.Program C++ ile kodlanmış ve içinde Pardus'un Tulliana 2.0 temasından simgeler kullanılmış.Kotacı'yı Paket Yöneticisi'nde bulabilir ve sisteminize kurabilirsiniz.Paket Yöneticiniz'de katkı deposu eklenmiş olmalıdır. Kısayolu; Pardus>Programlar>İnternet>Kotacı

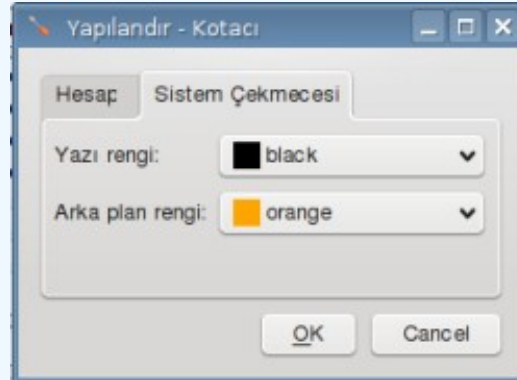
Programı açıldığında sistem çekmecesine yerleşecektir (Sağ alt köşe).



### Yapılandırma:

Programı ilk kez çalıştırdığınızda önce Yapılandır ekranı karşınıza çıkacak.Bu ekrandaki hesap sekmesinde ADSL kullanıcı adınızı ve şifremizi girip parolayı kaydet kutusuna tıkladığımızda artık her kontrol ettiğimizde otomatik olarak hesaba giriş yapacaktır.

Sistem Çekmecesini sekmesinde de yazı rengini ve arka plan rengini temanıza göre ayarlayabilirsiniz.OK Butonuna basıp ayarları kaydediyoruz.



### Biliyor muydunuz?

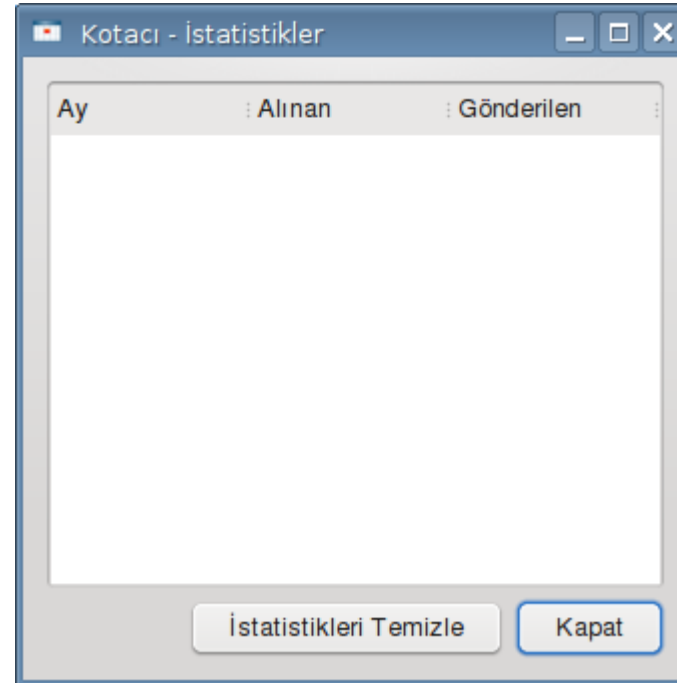
Kotacı'nın Türk programcılar tarafından yazıldığını, programın ya da yazarlarının Türk Telekom'la bir ilişkisinin olmadığını biliyor muydunuz?

### Şimdi Kontrol Et:

Bu kısımda ADSL kota bilgilerine giriş yaparken doldurduğunuz güvenlik resmini göreceğiz.Hesabımızı daha önceden kaydettiğimiz için bizim yapmamız gereken tek şey resimde görülen karakterleri girip onaylamamız.



Kısa bir süre sonra sistem çekmecesinin orda konuşma baloncuklu şekilde bilgi alacağız.Bu baloncukta veri trafiğimizin miktarı byte ve GB cinsinden gösterilecek.



### İstatistik:

İstatistik kısmından ise programı çalıştırdığınız tarihten itibaren her ayın upload ve download bilgilerini inceleyebiliriz.

Kurulumu ve kullanımı son derece kolay olan Kotacı, maalesef hala en ucuzu 4 GB gibi bir miktarla sınırlandırılmış kotalı internet kullanıcılarının işini çok görecek.

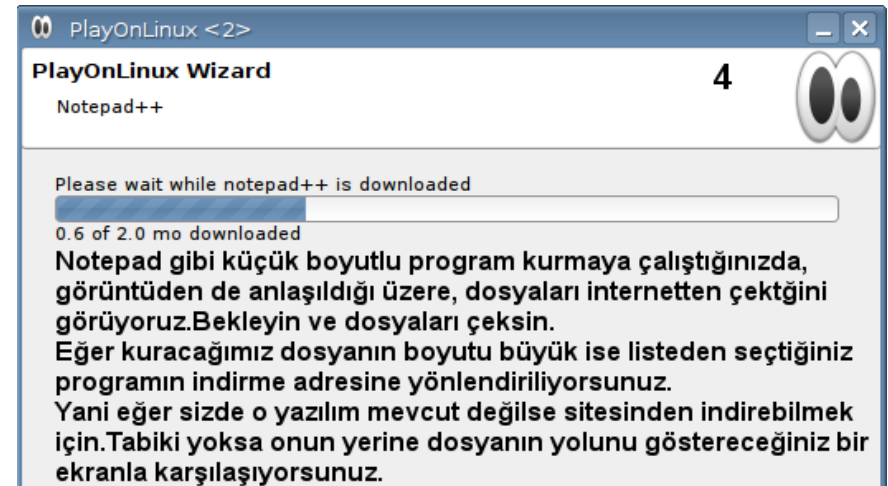
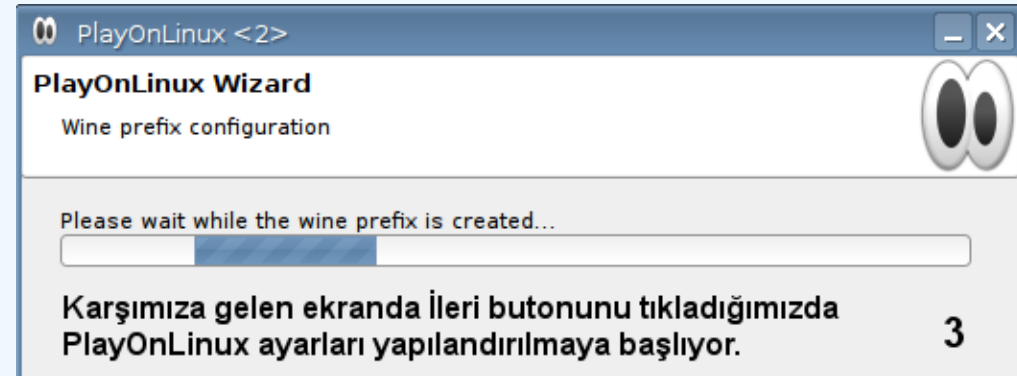
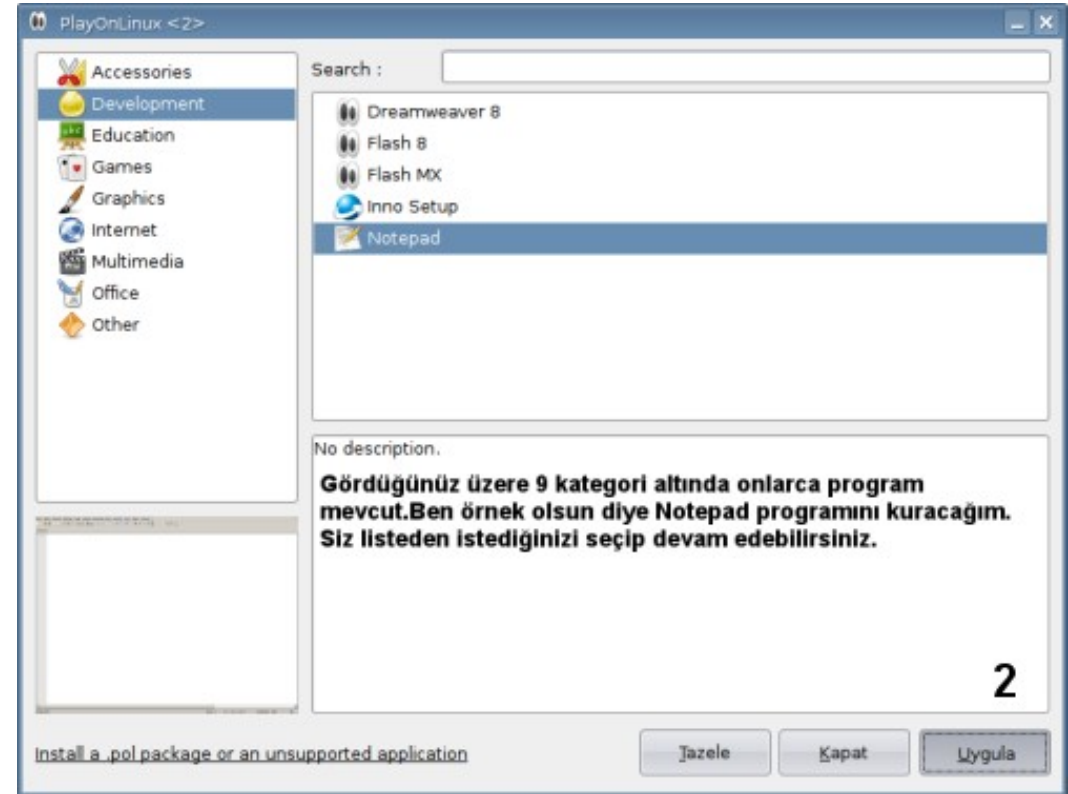
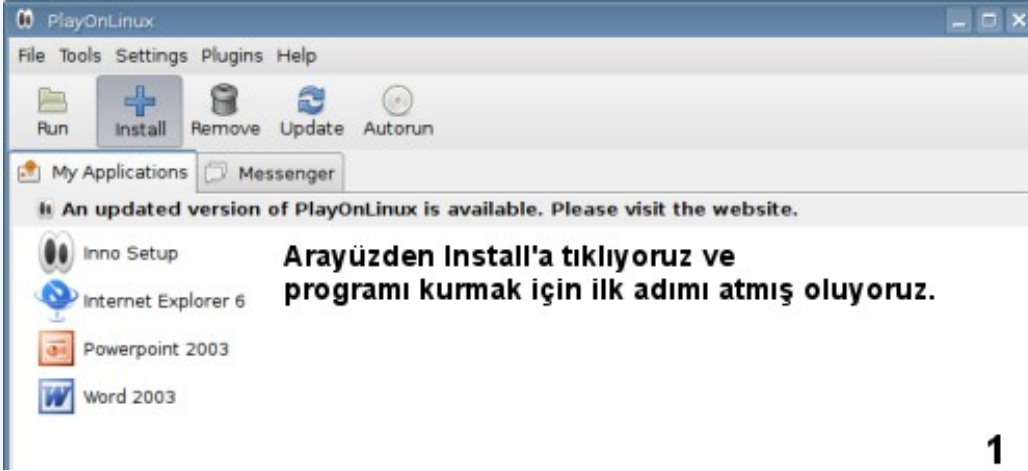
Ucu bucağı olmayan internette kotanızı aşma korkusu yaşamadan **özgürce** dolaşın.

## Pardus'ta Windows Programları:PlayOnLinux

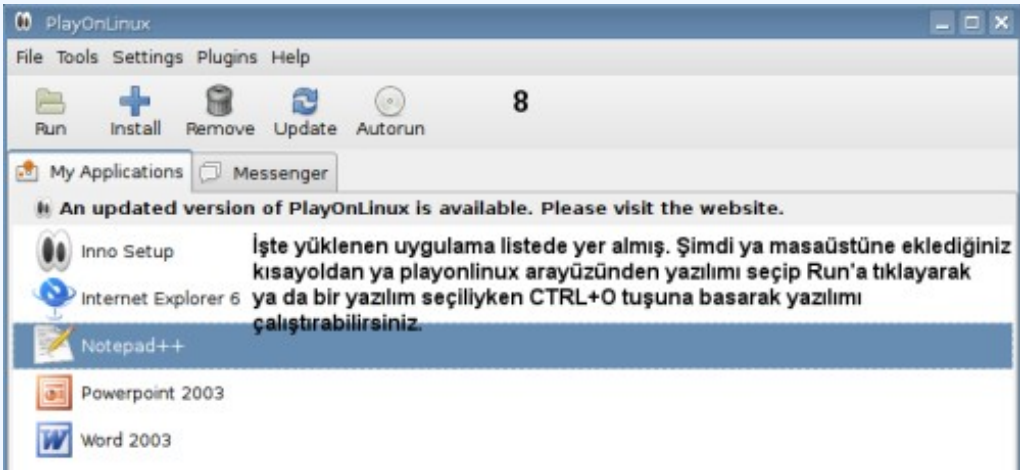
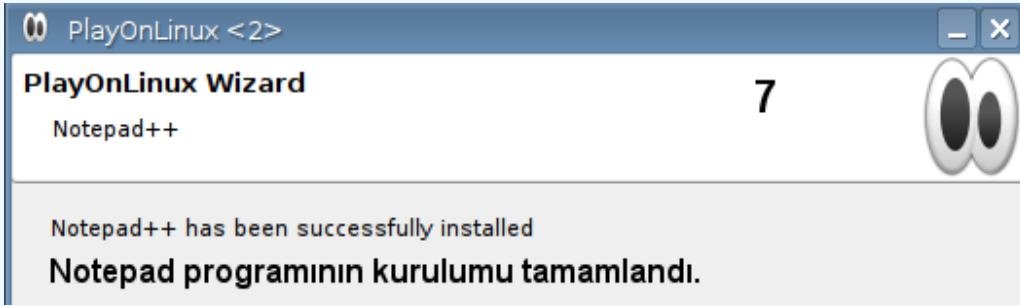
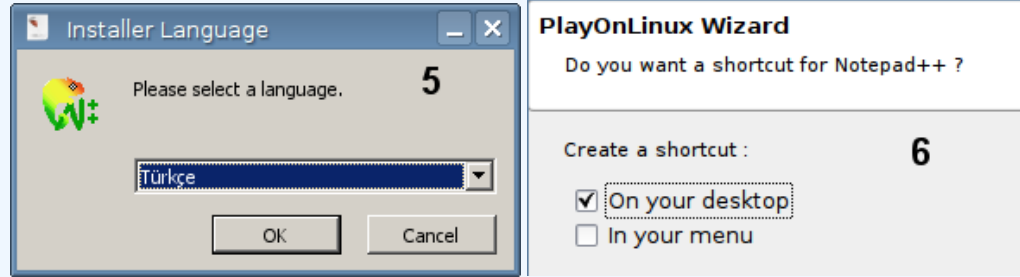
PlayOnLinux yukarda yazılan yazıdan anlamış olmanız üzerine bir emülatördür. Wine emülatöründen aldığı ek güç sayesinde bir çok Windows yazılımını çalıştırıyor. Hangi programların çalıştığına dair liste zaman geçtikçe kabarıyor.Buna örnek olarak birzdan PlayOnLinux da nasıl yazılım yüklenir konusunda göreceksiniz.

PlayOnLinux da Yazılım Kurma:

Evet, yukardaki yazıyı okuyupta 2007 ve/veya 2008 üzerine PlayOnLinux kurmuş olan kullanıcılar, konsoldan "playonlinux" komutunu vererek ya da PARDUS>programlar>Sistem kısmından PlayOnLinux arayüzüne ulaşabilirler.

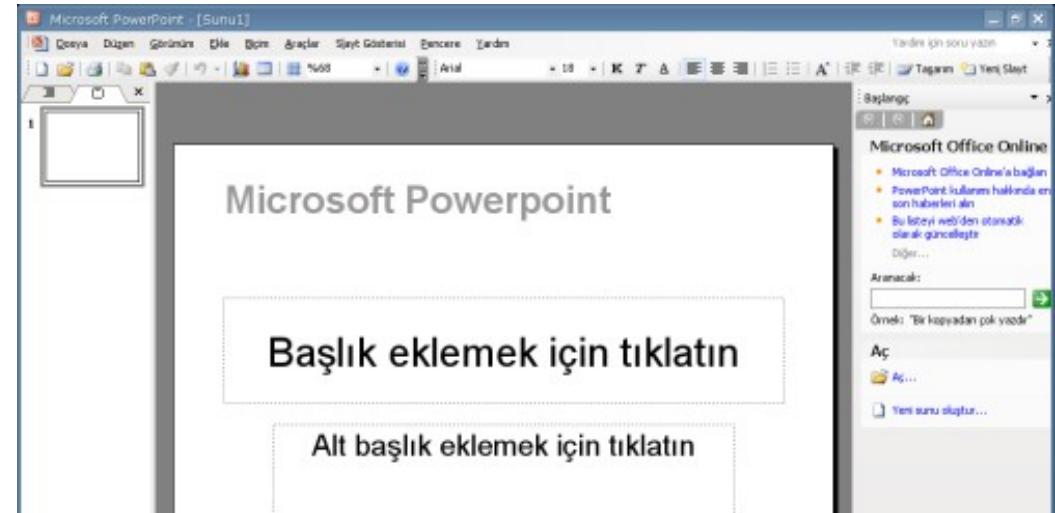
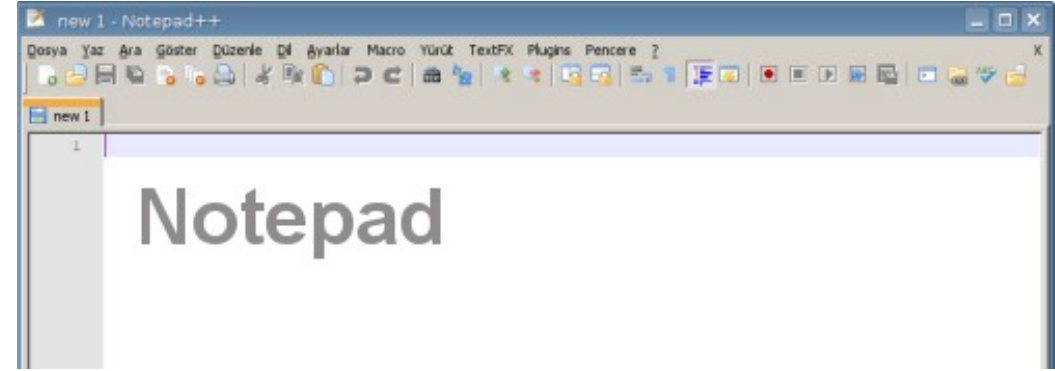


Yazılımın yüklenmesi bittiğinde dil seçimimizi yapıyoruz ve masaüstüne kısayol eklenip eklenmeyeceğini belirliyoruz.



PlayOnLinux'un adı sizi yanıltmasın. Sadece oyunları değil, veritabanında bulunan sayısız programı çalıştırabiliyor. Örneğin resim-8'de sisteme kurulmuş birkaç yazılımı görebiliyorsunuz. Çok ender rastladığımız Windows üzerinde olup Linux sistemler üze-

rinde bulunmayan programlar ve DirectX'e bağlı oyunlar dışında Internet Explorer ve Microsoft Ofis bileşenleri için PlayOnLinux'u kullanacağınızı sanmıyorum. Zira daha gelişmiş alternatifleri (Firefox, Open Office vb.) Pardus'ta var. Ama yine de aşağıda gördüğümüz gibi, PlayOnLinux'la onları da çalıştırabildik.



PlayOnLinux ile ilgili daha fazla bilgi için [www.playonlinux.com](http://www.playonlinux.com) adresini ziyaret edebilir, kurulum esnasında karşılaştığınız sorunların çözümünde destek almak için [www.pardus-linux.org](http://www.pardus-linux.org) adresindeki forumumuzun Pardus 2008 / Program / Oyunlar / Windows Oyunları / Playonlinux sayfalarına göz atabilirsiniz.

### Gözünü Dört Aç:Urban Terror

Urban Terror, Quake III motoru ile çalışan Counter Strike benzeri harika bir oyundur.Oyun, internet üzerinden online oynanan ,görsellik ve ses efektleri açısından oyuncuyu yeterli kadar tatmin edebilen başarılı bir yapım.

Oyun Türk ve yabancı ülke oyuncuları tarafından oluşturulan server aracılığı ile diğer oyuncularla eş zamanlı olarak oynanmaktadır.Oyunun amacı; kısaca özetlersek savaş ve kazan.

Oyun içinde, ister kendi başınıza isterseniz takım halinde diğer oyunculara saldırarak belirtilen süre içinde öldürebildiğiniz kadar çok oyuncu öldürmeye çalışıyorsunuz.Onlar tekrar oyuna geri gelse de azimle devam.Oyun maps yani değişik haritalarda sürekli devam ediyor.

Oyunu Paket Yöneticisi'nde bulup bilgisayarınıza kurabilirsiniz.



#### Oyuna Giriş:

Oyuna girmeden önce oyuncu ayarlarınızı yapmalısınız.Bunun için "setup" bölümde **player** başlığı içinden gerekli ayarları yapabilirsiniz.Oyun için kullanacağınız adı ve oyuncu karakterini seçiniz.

Play online bölümüne gelerek type bölümünden istediğiniz oyun modunu seçiniz.

#### Oyunlar:

- Free For All:Herkes kendi başına mücadele verir.
- Team Deathmach:Kırmızı Ya da mavi takımdan yer alarak karşı takım oyuncularını öldürün , takım olarak kazanın.
- Capture The Flag:Kırmızı ya da mavi takıma geçin ve karşı takımın bayrağını ele geçirerek kendi bayrağınızın yanına taşıyın.Kazanın.
- Team Survivor: Karşı takım oyuncularının hepsini öldürerek takımınızın kazanmasını sağlayın.Bu oyunda ölen oyuncu kazanan taraf belli olana kadar oyuna dahil olmaz.Ölmemeye çalışın.
- Capture And Hold: Ele geçir ve koru
- Bomb Mode: Bomba modu
- Follow The Leader: Lideri takip et

#### Oynuyoruz:

Oyun modunu seçtiniz ve bir sunucuya bağlanarak oyun içindesiniz.Karşınıza çıkan ilk pencere oyun içindeki takımınızı belirlerler.Auto-join seçerseniz sizi otomatik olarak takımlardan birine yönlendirir.Red ve blue takımlarından birini de seçebilirsiniz.Spectate seçerek diğer oyuncuları da izleyebilirsiniz.

Silah seçimi: Oyun içinde bir çok çeşitte silah var.Bir oyuncu 2 tür silah taşıyabiliyor.Bunun yanında bomba ve bıçak da taşıyor.Eğer silahınızı değiştirmek isterseniz:

Esc=>player=>weapon/gear bölümüne gelerek istediğiniz seçimlerinizi yapabilirsiniz.11 çeşit silah , bomba , yelek , başlık gibi bir çok malzeme var.

#### Oyun İçin Gerekli Birkaç Dipnot:

--E tuşu ile koşabilirsiniz.Koşma hızı-

niz sağlığınıza doğru orantılıdır.Karakter yoruldukça nefes nefese kalır ve ilerleyemez.Dinlenmenizi tavsiye ederim.

-Q tuşu ile yaralarınızı sarabilirsiniz.Yine eğer weapon/gear bölümünden sağlık çantasını aldıysanız takım arkadaşlarınızın iyileştirebilirsiniz.

-F5 ile takım arkadaşlarınıza yardım çağrısında bulunabilirsiniz.

-F10 ile teşekkür edebilirsiniz.

-R tuşu ile silahınızın şarjörünü doldurabilirsiniz. Eğer kendinize farklı bir tuş ayarlamak isterseniz **esc=> controls=> shoot** bölümünden ayarları yapınız.

-Y tuşu ile sadece takım arkadaşlarınızla konuşabilirsiniz.

-T tuşu ile tüm oyunculara yazı yazabilirsiniz.

-U tuşu ile birlikte 1-2-3-4 tuşlarını kullanarak oyun için hazırlanmış hazır cümleleri sesli olarak söyleyebilirsiniz.

-Esc=>Votes bu bölümde istemediğiniz oyuncuyu kick bölümünü kullanarak atılması için oylama yaptırabilirsiniz.Yine aynı bölümde map kısmını kullanarak başka bir harita da devam etmek için oylama açabilirsiniz.F1 evet, F2 hayır için kullanılır.Bu harika aksiyonda iyi eğlenceler.

#### Türkiye Sunucuları:

-ozgurlukicin urban terror  
-3GG.org(turkey)

## Worms Dünyasında Özgürlük Parmağı:Wormux

Wormux, çoğu oyun severin daha önce oynadığı, oynamasa bile adını duyduğu bir oyun olan Worms oyununun açık kaynak kodlu versiyonudur. Her ne kadar esinlendiği oyundaki esas amaç solucanlarla savaşmak olsa da Wormux özgür yazılım dünyasıyla ilgilenenlerin kesinlikle tanıyacağı karakterler arasında geçiyor.

Oyunun amacı; cephanenizde bulunan onlarca silahla karşı grubun bütün elemanlarını öldürmek...Ancak amacı öldürmek olsa da herhangi bir şiddet öğesine yer verilmemesi küçük büyük herkes tarafından oynanabilmesini kolaylaştırıyor. Bununla beraber Türkçe dil desteğinin bulunması ve gerek kendi bilgisayarınızda gerekse internet üzerinden arkadaşlarınızla oynanabilir olması da bu oyunu diğer bir çok oyunun önüne geçiriyor.

Ayrıca internet üzerinden tanımadığınız insanlarla birlikte oynamak içinde irc.freenode.com sitesinin #wormux kanalına girerseniz günün neredeyse her saati birçok oyuncu bulabilirsiniz.



Oynanışı ise gerçekten çok kolay ve eğlenceli. Tek yapmanız gereken yön tuşlarıyla hareket etmek, fareinizin sağ tuşuyla silah seçmek ve boşluk tuşuyla silahı ateşlemek... Oyunda sizi tek düşündürecek konu hangi silahı seçeceğiniz :) Çok fazla işinize yarayacağını düşündüğüm silahlar ise;

**Bazuka:** Cephanesi sınırsız olduğu için uzun savaşlarda can dostunuz olacaktır.

**Dinamit Lokumu:** Rakibinizin üstüne bırakıp kaçabileceğiniz kullanması kolay ve verdiği zarar fazla olan bir silah.

**Football Bomb:** Worms oynamış olanların yakından tanıdıkları "muz bombası"nın wormux'taki eşdeğeri. Patlayan bomba 2ye ayrılıp tekrar tekrar patlar ve inanılmaz zararlar verebilir...

Oyuncuları tatmin edecek bir diğer nokta ise üzerinde oynatabileceğiniz haritaların yeterince bol ve başarılı olması. Kesinlikle sizin sıkmadan saatlerce bilgisayar başına kilitlemek için özenle düşünülmüş. Ayrıca takımlar ve haritalar da tanıdığımız bazı karakterler içerdiği için oynarken daha da keyifli sonuçlar doğurabiliyor.



**Oyun Kontrolleri;**

**Yön tuşları:** Hareket etmek

**Boşluk:** Silah ve ekipmanlarınızı kullanmak

**Enter:** İleri doğru sıçramak

**Backspace:** Yine ileri doğru ancak daha yükseğe sıçramak

**B:** Geriye doğru takla atmak

**F10:** Pencere modu ile tam ekran arası geçişleri için kullanılır.

Ayrıca kontroller konusunda daha ayrıntılı bilgi için ana menüde bulunan "Yardım" butonunu kullanabilirsiniz..

Eğer oyunu beğendiyseniz ama yanınızda birlikte oynayabilecek bir arkadaşınız yoksa çok başarılı olmasa da bir yapay zekaya sahip. Bunun için oyuncu isimlerinin değiştirildiği yere **AI-stupid** yazarsanız bilgisayara karşı oynayabilirsiniz. Yalnız tekrar uyarmakta fayda var, bazen anlamsız hareketler yaptığı için geliştiriciler bu botun ismini ai-stupid olarak değiştirmişler. Dolayısıyla çok başarılı bir oyun tecrübesi beklememek gerekiyor.

Hoşça vakit geçirmenizi sağlayacak bu eğlenceli oyunu Pardus'a Paket Yöneticisi'nden kurabilirsiniz.

## Penguen-Linux.Net

İnternet üzerinde Linux dünyasına dari güncel haberleri alabileceğiniz güzel sitelerden biri Penguen-Linux.Net.Süleyman Özgür Ilgin, Burak Ender ve Gökbey Uluç adlı üç gönüllü Linux sever tarafından yaratılan sitede haberler dışında, program tanıtımlarını, dağıtım incelemelerini, birbirinden ilginç makaleleri ve kitap çevirilerini bulmanız mümkün.Her gün 2-3 yeni yazı girişi yapılan site oldukça güncel ve çok hareketli.

The screenshot shows the Penguen Linux website. The main content area features a news article titled "Unreal Tournament 3 Linux İstemcisi Ne Zaman Yayınlanacak?" with a sub-headline "Yazar: özgerilgin". The article text mentions that Epic Games has released Unreal Tournament 3 (UT3) for Linux, but it is still in the development phase. The sidebar on the right contains a search bar, RSS feeds for entries and comments, a list of categories (Çeviriler, Dağıtım İncelemeleri, Haberler, İpuçları, Kategorilenmemiş, Linux İleri, Linux Modifiye, Oyun İncelemeleri, Tanıtımlar, Uygulama Yazıları, Web Uygulamaları, Yazılım İnceleme, Yeni Bağlantılara), a list of archives (Temmuz 2008, Haziran 2008, Nisan 2008), and a list of recent authors (Unreal Tournament 3 Linux İstemcisi Ne Zaman).

Başlangıçta yeni bir Linux dağıtımı yayını amacıyla yola çıkan Penguen-Linux, dünyada bulunan dağıtımlarla rekabete girecek yeni bir oluşum yerine olmayı tercih ederek, Türkçe içerikli belge sağlama ve faydalı eserlerin Türkçe'ye çevirisini hedefleyen bir projeye dönüşmüş.Slackbook 2.0'ı dilimize kazandıran ekip var gücüyle çeviri çalışmalarına devam ediyor.Bu capcanlı siteye <http://penguen-linux.net> adresinden ulaşılabilir ve üye olabilirsiniz.Penguen-Linux ekibi, başka dillerdeki Linux yayınlarının Türkçe'ye çevrilmesi konusundaki çalışmalarında desteğinizi bekliyor.

## Fırat Kutlu'nun Yeri

Pardus-Linux.Org yönetim ekibinden Spike kullanıcı adlı Fırat Kutlu'nun kişisel internet sitesi, bu ay gözümüze takılanlardan.Bir biyolog olan Fırat Kutlu, İzmir'de (Aslında sadece Karşıyaka olarak mı telaffuz etmeliydik.Korkarım kızdıracağız) yaşıyor.Formula 1 ve (moderatör olarak görev yaptığına göre) Pardus en büyük iki hobisi.Formula 1 dünyasında bir Kimi Raikonen, Linux dünyasında da Pardus'a yeni başlamış kullanıcıların taraftarı.Değerli katkılarıyla Pardus-Linux.Org'daki görevini halen sürdürüyor.

<http://firat.nefirms.com> Adresiyle erişebileceğiniz, Fırat Kutlu'nun kişisel internet sitesi tasarımında sıcak renkler kullanılmış, karışık bir görüntüsü olmayan sade görünümlü ama içeriği güzel bir yayın.Çekilmiş birbirinden güzel fotoğraflara ek olarak Linux ile ilgili makalelere ulaşılabilir, Fırat Kutlu'nun Pardus ipuçları yazılarını okuyabilirsiniz.

The screenshot shows the personal website of Fırat Kutlu. The main content area features a news article titled "Linux 2.6.18 Sürümü" with a sub-headline "Yazar: özgerilgin". The article text mentions that the Linux 2.6.18 kernel has been released, which is a significant update for the Linux operating system. The sidebar on the right contains a search bar, RSS feeds for entries and comments, a list of categories (Çeviriler, Dağıtım İncelemeleri, Haberler, İpuçları, Kategorilenmemiş, Linux İleri, Linux Modifiye, Oyun İncelemeleri, Tanıtımlar, Uygulama Yazıları, Web Uygulamaları, Yazılım İnceleme, Yeni Bağlantılara), a list of archives (Temmuz 2008, Haziran 2008, Nisan 2008), and a list of recent authors (Unreal Tournament 3 Linux İstemcisi Ne Zaman).

## Biliyor muydunuz?

Dünyada, yüzbinlerce Linux kullanıcısının Türkçe'de "kişisel internet günlüğü" olarak tercüme edebileceğimiz "blog" yazarı olduğunu, kullandığınız Linux dağıtımları ile ilgili olarak bu günlüklerden pek çok faydalı bilgiyi temin edebileceğinizi, kendi tecrübe ve bilgilerinizi de bu günlükler aracılığıyla kolay ve hızlı bir şekilde paylaşabileceğinizi biliyor muydunuz?

İnternette en kolay kullanabileceğiniz, Türkçe desteği veren ve en çok tercih edilen blog siteleri Word Press ([www.wordpress.com](http://www.wordpress.com)) ve Blogger ([www.blogger.com](http://www.blogger.com))'dır.Bu sitelerde kişisel günlüklerinizi ücretsiz olarak yaratabilir ve hemen kullanmaya başlayabilirsiniz.İnternetin uçsuz bucaksız bozkırlarında koşmak için daha ne bekliyorsunuz?

## Pardus-Linux.Org 10.000 üyeye ulaştı

Gönüllü Pardus kullanıcıları tarafından oluşturulan ve 3 yılı aşkın bir süredir faaliyet gösteren Pardus-Linux.Org sitesi 10.000. üyesini de kabul etti.



Forumun merakla beklenen üyesi Mustapha adlı kullanıcı oldu. Mustapha'ya site yönetimi tarafından, 10.000. üye olması şerefine bir CD seti armağan edildi.

CD setinin içinde yeni üyemizin işine çok yarayacak;

- Pardus 2008 Kurulan,
- Enixma dergisinin bütün sayıları,
- Pardus'a başlangıç konusunda iki pdf doküman,
- Pardus-Linux.Org users-2008 deposundaki pisi paketleri ve
- 2 adet KDE teması var.

Mustapha'ya hediyeleriyle hoşça vakit geçirmesini diliyor ve 20, 30, 40, 50.000'inci üyeleri sabırsızlıkla bekliyoruz.

## LKD gönüllü penguenler arıyor

Türkiye'de Linux ve özgür yazılımın gelişmesi için çalışan Linux Kullanıcıları Derneği, biz Linux severleri de destek vermeye çağırıyor. Siz de özgür dünyada birşeyin ucundan tutmak, destek vermek isterseniz <http://penguen.linux.org.tr/?bolum=kayit> adresini ziyaret edip gönüllü olarak kayıt olabilirsiniz. Sizden bu adreste açılan formda bazı yanıtlar vermeniz istenecek. Böylece hangi konularda yardımınızın isteneceği belirlenebilecek.



## Gnome 3.0 2010'da geliyor. Şimdi sırada 2.6 ve 2.8 var



İstanbul'da düzenlenen GUADEC 2008 konferansında Gnome 3.0 a ait planlar dile getirildi. Epey uzunca bir zamandır 2.xx sürümü olarak devam eden ve çok fazla değişim yapmadan sistemi sağlamlaştırarak yoluna devam eden Gnome'un 2.30 versiyonunun 3.0 olarak çıkacağı konuşuluyor. 2010 yılında 3.0 sürümüne geçmeyi planlayan Gnome'un öncelikle 2.6 ve 2.8 sürümlerinin çıkacağı ve Gnome 3.0 'ın çıkmasının GTK 3.0 a ekdekleneceği söyleniyor. Ubuntu kullanıcıları Ubuntu 10.04 LTS sürümünde Gnome 3.0 ile tanışabilecek.  
Kaynak: Penguen-Linux.Net

## Pardus Kullanıcıları Derneği kuruldu

Pardus-Linux.Org'u yaratıcıları, Temmuz ayı içinde Pardus Kullanıcıları Derneği'ni kurdu. Pardus'un ve genel anlamda özgür yazılımın ülkemizde artan bir ivmeyle gelişmesine zemin hazırlayacak olan bu oluşumun etkileri ve faaliyetleri merakla bekleniyor.

Derneğin tüm faaliyetleri, resmi sitesi olan [www.pkd.org.tr](http://www.pkd.org.tr)'den takip edilebilecek. Siz de Pardus Kullanıcıları Derneği'ne üye olup, destek vermek istiyorsanız şimdiden [pkd@pkd.org.tr](mailto:pkd@pkd.org.tr) e-posta adresini kullanarak dernek yönetimi ile irtibata geçebilirsiniz. PKD'nin Türkiye'de Pardus kullanımının artmasına yardımcı olmasını temenni ediyoruz.

## Foton anahtarlama yöntemi ile 100 kat hızlı internet

Techworld sitesinin haberine göre Sydney Üniversitesi bünyesinde yapılan araştırmalar sonucunda mevcut hatlar üzerinden ulaşılabilecek veri aktarımı kapasitesini 100 kata kadar artırabilecek yeni bir teknoloji keşfedildi. Hız artışı, hatlarda çok büyük değişikliklere gidilmeden sadece cam üzerindeki özel çiziklerden yararlanarak yerel ağlarda 60 kata kadar hız artışına ulaşmak mümkün olacak.

CUDOS (Optik Sistemler İçin Çok Büyük Bant Genişlikli Cihazlar Merkezi) nden Prof. Ben Eggleton buluşlarını şöyle açıklıyor: "Geliştirdiğimiz çizikli cam adeta fotonlarla çalışan bir tümleşik devre gibi. Bu devre çizikleri bilgiler için bir kılavuz veya anahtarlama yolu olarak kullanıyor. Aynen ray değiştiren trenler gibi. Ama trenlerin ray değiştirmesinden farkı şu, bizim devremizde bilginin çizik değiştirmesi 1 pikosaniye zaman alıyor. Bu da anahtarların saniyede bir milyon defa açılıp kapanması demek. Saniyede terabitlerce veri taşıyabilecek bir foton teknolojisinden bahsediyorum"

Kaynak: Penguen-Linux.Net

## Bilimde telif hakları

Bu sayımızda Richard Stallman'ın "Bilim Telif Haklarını Bir Kenara Atılmalıdır" isimli güzel bir makalesini sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Bilim yazınının bilimsel bilgiyi yaymak için var olduğunu ve bilimsel dergilerin bu işlemi kolaylaştırdığını söylemek gerçekçilik olacaktır. Öyleyse bilimsel yazın ürünlerinin kullanımını düzenleyen kurallar bu amaca ulaşmaya yardımcı olmalıdır.

Şimdilerde sahip olduğumuz "telif hakkı" adı verilen kurallar, doğasında merkeziyetçilik olan toplu üretim çoğaltımı yöntemi olan "matbaa devri"nde oluşturulmuştur. Basılı bir ortamda dergideki makaleler sadece yayıcılar tarafından, eser aşırı maculüğünün önüne geçilmesi amacı ile , yazıların yayınlanabilmesi için izin alınması gerektiği şeklinde kısıtlanır. Bu, dergilerin , bilim adamlarının yazar veya okuyucu olarak yapacakları yararlı işlere engel olmadan dergilerin ayakta kalmasına ve bilimsel bilginin yayılmasını sağlar. Kurallar, bu sisteme tamamen uyar.

Bilimsel yayıncılıktaki yeni teknoloji WWW (Dünya Çapında Ağ) dır. Hangi kurallar bilimsel bilgi ve makalelerin ağ üzerinde en fazla yayılmasını sağlar? Bilimsel makaleler, sahipli olmayan biçimlerde, herkesin ulaşabileceği şekilde dağıtılmalıdır. Herkes, uygun atıflarda bulunarak bu makaleleri değiştirmeden yeniden yayınlayabilmelidir.

Bu kurallar elektronik ortamda olan yeni bilimsel makalelere olduğu kadar eskilere de uygulanmalıdır. Ama telif hakları sisteminin yazılı basına uygulanan kısmında pek değişiklik yapmaya gerek yoktur. Çünkü sorun bu alanda değildir.

Ne yazık ki çoğu kimse bu makalenin başında taşıdığımız gerçekçiliği kabul etmiyor. Çoğu dergi yayıncısı bilimsel yazının amacının bilimadamlarının ve öğrencilerin dergilerine abone olması olduğunu düşünüyormuş gibi görünüyorlar. Böyle bir düşünüş biçimine "amaç ile aracı karıştırmak" denir.

Onlar için bilimsel yazını okumanın düsturu "parayı veren düdüğü çalar" dır. Onlar, bilgisayar ağları için uygun olmadıkları halde yürürlükte olan telif hakları yasalarını bilim adamlarının yeni kurallara uymasının önüne geçmek için bahane olarak kullanırlar.

Bilimsel işbirliği ve insanlığın geleceği adına bu yaklaşımı kökünden reddetmeliyiz. Sadece kurulu sansür sistemlerini değil onların esinlendiği hatalı ayrıcalıkları da...

Dergi yayıncıları bazen çevrimiçi bilgi erişiminin pahalı yüksek güçlü makineler gerektirdiğini ve sunuculara erişim için bu masrafları karşılayacak bir ücret belirlemeleri gerektiğini iddia ederler. Bu sorun, kendi yaklaşımlarının bir sonucudur. Herkese belgeleri yansılama (mirroring-Ç.N) hakkı verin ve dünyadaki kütüphaneler talebi karşılamak için yansı siteleri kursunlar. Bu merkeziyetçi olmayan çözüm ağ bant genişliği ihtiyacını düşürüp belgelere hızlı erişim sağlarken önemli belgelerin kazara kaybolma riskine karşı korur.

Yayıncılar, editörlere para ödedikleri için belgelere erişimin ücretli olması gerektiğini de savunur. Gelin editörlere para ödemeye zorunlu olduklarını farzedelim. Arabayı ata koşmayalım. Bir bilimsel makaleyi düzenlemenin maliyeti, o makaleyi ortaya çıkaran bilimsel araştırma projesinin maliyetinin %1 ile %3 ü arasındadır. Bu kadar küçük bir yüzdenin araştırma sonuçlarına erişimi engellemesi insafsızlık olur.

Bunun yerine düzenleme masrafları, sayfa masraflarını araştırma sponsorlarına havale edebilecek olan makalenin yazarlarına yüklenerek telafi edilebilir. Üniversite kütüphanelerinin dergilere abone olması için çuvalla para ödeyen sponsorlar, bu küçük masrafların üzerinde durmamalıdır. Bu alandaki ekonomik sistemi sayfa düzenleme masraflarını sponsorlara yükleyerek makalelere ulaşmanın önüne koyulan engelleri ortadan kaldırmamız. Hiçbir organizasyona bağlı olmayan veya sponsoru olmayan yazarlar sponsorlu yazarların sayfa maliyetlerinin biraz yukarı çekilmesi yoluyla bu maliyetlerden muaf tutulabilir.

Çevrimiçi yayınlara ulaşmak için belirlenen fiyatları savunmanın bir başka yolu da yazılı belgeleri elektronik biçime aktarmanın

da bir maliyeti olduğunu iddia etmektir. Belgelerin elektronik ortama aktarılması tabi ki yapılması gereken bir iştir ama bunu, çevrimiçi yayınlara erişimi kısıtlamadan finanse etmenin yolları bulunmalıdır. İşin kendisi zor veya masraflı olmayacaktır artık.

Yoksa arşivlerdeki belgeleri önce elektronik ortama aktarıp sonra bunlara erişimi kısıtlamak kendi kendimizi altetmekten başka bir işe yaramayacaktır.

Amerikan Anayasası telif haklarının "Bilimin gelişmesini teşvik etmek için" var olduğunu söyler. Telif hakları bilimin gelişimini engellemeye başladığı zaman ise bilim, onu bir kenara atmalıdır.

Richard Stallman

Kaynak: Penguen-Linux.Net

## Wine 1.1.1. çıktı



Windows'un Program Uygulama Arayüzünün açık kaynak kodlu bir alternatifi olan Wine 'ın 1.1.1 sürümü çıktı. 1.1.1 sürümündeki yenilikler şunlar: Office 2007 ve Adobe CS3 krulumlarındaki hatalar giderildi. gdigplus geliştirildi. regedit için unicode desteği geldi. Video oynatmada geliştirme yapıldı. Richedit hataları düzeltildi, bu konuda iyileştirmeler yapıldı.

Wine ile ilgili ayrıntılı bilgi almak ve program dosyalarını indirmek için [www.winehq.org](http://www.winehq.org) adresini ziyaret edebilirsiniz.

Kaynak: Penguen-Linux.Net

## Neden Linux Kullanmalıyız?

Özgür dünyada, kişisel seçimlerimizle yaşayan bizler, kullandığımız ya da etkileşime girdiğimiz her kavramda seçme insiyatifine sahibiz. Bilgisayarlarımızda kullandığımız işletim sistemleri de bu seçimlerimize konu olan yüzlerce unsurdan sadece biri. Ama önemli olanlardan biri. İşletim sistemi seçimlerinde pek çok temel kriterin göz önünde bulundurulması gerekirken, genellikle son kullanıcılar üzerindeki etkili kriterin baskın pazarlama politikaları olduğunu görüyoruz. Bu sebeptir ki alternatif sistemlere göre daha fazla esnekliği ve verimi sıfır maliyetle sunan Linux, ancak belirli bir bilinç seviyesinden sonra son kullanıcıların masaüstlerinde yerini alabiliyor. Peki Linux gerçekten benzerlerinden daha mı iyi? Cevabı, son kullanıcılar için geçerli olan birkaç platformda Linux'un özelliklerini değerlendirerek bulmak en iyisi. Linux'un neden yüzbinlerce insanı peşinden sürüklediğini keşfetmeye hazırsanız başlayalım.

### - Kolay Ulaşılabilirlik

Linux için ücret ödemek zorunda değilsiniz. Hatta sahip olmak için bir mağazaya gitmeniz ya da yeni bir bilgisayar almanız da gerekmez. Bir internet bağlantınızın olması yeterlidir ya da bir arkadaşınızın sizin için Linux cd'sini kopyalaması... Evet evet... Yanlış duymadınız. Kopyalamak. Özgür yazılım felsefesi gereğince GPL lisanslı tüm yazılımlar kopyalanabilir, çoğaltılabilir, dağıtılabilir, içeriği değiştirilebilir ve ihtiyaçlara göre modifiye edilebilir. Üstelik bunlar için hiç kimse sizden en ufak bir ücret talep etmez. Diğer işletim sistemleri için harcayacağınız tutarlar (en az 150 YTL) göz önünde tutulduğunda Linux'a sahip olmanın ne kadar kolay olduğu rahatlıkla görülebilir.

### - Açık Kaynak ve Ulusal Güvenlik

Linux dağıtımları açık kaynak kodlu üretildiklerinden sisteminizin nasıl çalıştığını bilirsiniz. Arka planda sizden habersiz işlemler yapılamaz. Bu bağlamda Linux, güvenlik gerektiren kritik görevlerde (askeri, istihbarat, kamusal) kullanılacak ideal bir sistemdir. İçinde neler olduğu bilinmeyen, kapalı

kaynak kodlu bir sistemin stratejik projelerde görev almasının risk yaratacağı çok açıktır.

Bu özellikleri, Linux'u masaüstü kullanımından da alıkoymaz elbette. Masaüstü kullanıcılarının da yazılımları özgürce kullanma, bilgisayarlarının içinde neler döndüğünü bilme ve kullandıkları ürünü kişiselleştirip geliştirmeye hakları vardır.

### - Linux'un Ekonomik Etkileri ve Toplam Maliyetler

Linux GPL lisansı ile dağıtılan özgür bir yazılım olduğundan ücretsiz olarak edinilebilir ve kullanılabilir. Bu sebeple toplam bilgisayar maliyetleri içinde yer almaz. 600 YTL'lik bir bilgisayar satın aldığınızda eğer içinde ön yüklü olarak Windows işletim sistemi varsa yaptığınız sadece "450-500 YTL'lik bir sisteme 600 YTL" ödemek olmuştur. Bilgisayarınız için ödediğiniz paranın yaklaşık %20-25'i aslında Windows için üreticisine ödediğiniz tutardır.

Bir başka örnek, ülkemiz gibi teknoloji üretemeyen ama başarılı bir ziraatçi de olamayan ülkeler için hayli çarpıcıdır. Dünya genelindeki ürün fiyatlarından hazırlanan istatistiklere göre 1 birim teknoloji ürünü satın alabilmeniz için 567 birim tarım ürünü satmanız gerekir. En azından satın aldığımız bilgisayarlarda (ülkemizde en çok satılan teknoloji ürünü) Linux kullanarak bu orantıyı %20-25 oranında lehimize çevirmemiz mümkündür. - Bahsettiğimiz bu oranın sadece işletim sistemi kaynaklı olduğunu gözden kaçırmayalım. Üzerine işlevsel programlar kurulmamış bir işletim sistemi hiçbir işe yaramaz. En çok ihtiyaç duyulan programların başında ise hem kurumsal hem de bireysel kullanıcıların ihtiyacı ofis bileşenleri gelir. Özgür yazılım alternatiflerini tercih etmemeniz halinde minimum 300 YTL'ye rahatlıkla (!) bir ofis setine sahip olabilirsiniz. Tabii epeyce kırılmış olarak. Seçiminiz ücretli muadilleri yerine Open Office olursa çok daha gelişmiş bir ofis paketine ücretsiz sahip olabilirsiniz.

- Donanımlar da işletim sisteminin sağlıklı işleyişi için çok önemli. Sürüm numarası değiştikçe daha da aç bir şekilde karşımıza çıkan işletim sistemleri için daha hızlı işlemcilerle, daha büyük kapasiteli bellek modüllerine ihtiyaç duyarken, Linux'un her sürümünde daha verimli çalıştığına şahit oluruz. Linux, 512MB bellekli bir bilgisayarda, ancak 2GB bellekle birçok şey yapabilen Vista'dan çok daha fazla görsellik, işlevsellik ve performans sunabilir. Daha az bellek elbette daha az maliyet demektir.

### - Virüs Korkusu Kontrol Altında

Windows için yazılmış 100.000 civarında virüs Linux üzerinden tamamen hareketsizdir. Hiçbir etkileri yoktur. Elbette Linux için de virüs yazılabilmesinin önünde bir engel yok. Ne varki harika tasarlanmış, yetki ve kullanım mimarisi sayesinde Linux, virüslerin hareket kabiliyetini kısıtlar. Bilgisayarınızdan çıkış yapmadıkça adeta karantina altında gibi olurlar.

### - Daha Kararlı ve Sağlam Bir Sistem

Linux sistemler hiç kapatılmadan yıllarca çalışabilirler. Çekirdeği de ilgilendiren türden olmadıkça güncellemelerde yeniden başlatılmaya ihtiyaç duymazlar. Çalışmalarınıza kesintiye uğramadan, güvenle devam edebilirsiniz.

### - Görsellik / Çeşitlilik

Yaşamımızdaki her şey gibi bilgisayarlarımızda kullandığımız sistemlerin de göze hoş gelen, heyecan verici, yormayan, kullanımı zevkli ürünler olmasını isteriz. Linux bu isteğimizi de esnek tasarımı, farklı masaüstü yöneticileri, hayal gücünüzle sınırlı kişiselleştirilebilir seçenekleriyle harikulade bir şekilde yerine getirir. Üstelik diğer işletim sistemleri gibi pahalı işlemcilerle ve gigabyte'lar dolusu belleğe ihtiyaç duymadan.

Bugün yeryüzünde 500'den fazla değişik Linux dağıtımı vardır. Bu da aynı işi yapmanın 500'den fazla değişik ve eğlenceli yolu olduğu anlamına gelir. Bu dağıtımlarda da farklı masaüstü yöneticileriyle (Gnome, KDE, Xfce vb.) tarzınıza en uygun çalışma ortamında işlerinizi yürütürsünüz.

### - Performans

Linux, doğası gereği hızlıdır. Diğer işletim sistemleri gibi zaman geçtikçe hantallaşmaz. Donanımların yeteneklerini son derece verimli kullanır. Çalışmak için yüksek konfigürasyonlar gerektirmez. 800 Mhz işlemcili ve 512 MB bellekli bir sistemde dahi rahatlıkla çalışır. Dosya sistemi, tasarımı sebebiyle kırılmaya (fragmentasyon) uğramaz. Bu sebeple sabit diskimize erişim hızınız asla düşmez. Diğer işletim sistemlerindeki gibi ardi ardına kurup sildiğiniz

## Neden Linux Kullanmalıyız?

programlar sisteminizin performansını etkilemez. Sisteminizin kontrolü sizdedir, sizin kontrolünüz sisteminizde değil.

### - Pratik Kurulum

Bir Windows'u kurmuş olmak, yapılacak işlere yeni başlamak demektir. Sadece kurmanız yetmez. Ses duyabilmeniz için ses kartını, görsel fonksiyonlar için ekran kartını, internete bağlanmak için kablosuz ağ ya da ethernet kartını, entegre kart okuyucunuzun denetleyicisini tanımanız gerekir. Her biri için ayrı ayrı CD'lerden sürücüler kurarsınız. İhtiyacınız olan herşey Linux dağıtımınızın CD'sinin içinde vardır ve sadece salt kurulumu 40 dakika süren Windows'un aksine 20-25 dakika içinde tüm sisteminiz, donanımları da tanınmış bir halde karşınızdadır. Durmayalım, devam edelim. Windows'ta kullanacağımız pek çok programı da kurmamız ve güncellemelerini de yapmamız gerekir. O da ne? Linux 25 dakikada kurulurken, ofis programları da dahil, çoklu ortam, sohbet vb. pek çok programı kurmuş bile.

### - Kolay Güncelleme

Update modülüyle Windows da kolayca güncelleme yapabilir. Ama sadece kendisini. Linux dağıtımınızda ise Paket Yöneticinizi kullanarak hem işletim sisteminizi hem de üzerinde kurulu olan tüm programlarınızı tek bir tıklama ile güncelleyebilirsiniz.

### - Program Bulma ve Kurma

Diğer işletim sistemlerinde olduğunun aksine Linux'ta bir program için internette araştırma yapmanız, ücret ödeyip indirmeniz ya da cd satın almanız, programı kurduktan sonra sistemi yeniden başlatmanız gerekmez. Programı doğrudan kullandığınız dağıtımın program deposundan bulur ve bir tıklama ile bilgisayarınıza kurabilirsiniz. Yazılım ihtiyacınızı diğer platformlar gibi kontrolsüz (internet) ortamlar yerine, test edilmiş ve sürekli kontrol altında tutulan depolardan giderdiğiniz için de güvenli bir yazılım kullandığınızdan emin olursunuz.

### - Beyin Gücünün Gelişimi

Linux, açık kaynak kodlu bir işletim sistemi olduğundan öğrenmeyi ve keşfetme isteğini tetikler. Bu sayede ülkelerde sadece kapalı kaynak kodlu işletim sistemlerinin ayarlarını yapmayı öğrenip sertifika alan operatörler yerine programlamada ileri seviyede, hızlı gelişen, yaratıcı, özgür zihinlerin doğmasına yardımcı olur. Bu sayede ülkenin yazılım ihtiyacı iç kaynaklardan sağlanabilir ve teknolojiye **kullanıcı olma** halinden **üreten** durumuna dönüşüm sağlanabilir. Linux'un açıklığından yararlanıp, kullandığı programları daha fazla kurcalamak, modifiye etmek için programlama öğrenmeye meyil eden kullanıcıların sayısı azımsanamayacak kadar çoktur.

Kurulumdan kullanıma, geliştirmeden paylaşımına, performanstan görselliğe; Linux'un biz kullanıcılara sunduğu sınırsız dünyayı yaşayarak öğrenmek en iyisi... Binlerce insanın yanımızda yürümeye can attığı bu dünyaya girip onu tanımak, inandığımız ya da inandırıldığımız pek çok düşünceyi sorgulamamıza, bir adım öteye ilerlememize ve bazı soruların gitgide önemini yitirmesine sebep olacaktır. Bazı soruların cevapları hep aynı olacaktır.

Biz de şimdi, belki tek bir cümleyle yanıtlamalıydık "Neden Linux kullanmalıyız" sorusunu. Öğrenmek için, keşfetmek için, gelişmek için, yaratmak için, daha iyi olmak için, en iyisi için!

## GNOME 3.0 planlarının anahatları

İlk defa GUADEC 2008 -İstanbul konferansında telaffuz edilmeye başlanan Gnome 3.0 ile ilgili planlar hakkında Johannes Schmid Gnome'un geliştirici blogunda bazı ayrıntıları verdi. Buna göre Gnome 3.0 hakkındaki planlar şunlar:



\*Değişikliklerin olduğu sürüm aralıkları yerine daha büyük değişiklikler için zaman ayrılacak. Bu noktada küçük bir ihtimal de olsa Gnome 2.8 den vaz geçilmesi söz konusu olabilir. Tabi ki Gnome 2.8 olmayacak diye bir şey yok ama olursa çok büyük değişiklikler içermeyecek.

\*Dosya sisteminde geliştirmeler olacak

\*Çok fazla tıklama gerektiren masaüstü paneli yeniden yapılandırılacak. Bu konuda çözümler düşünülüyor.

\*Pencere yöneticisinin üstünde daha çok çalışılacak. Mesela pencereyi "simge durumuna küçült" düşmesi eklenebilir.

\*Ön tanımlı masaüstü teması sistemi tutucu gösterdiği için daha güzel bir ön tanımlı tema üzerinde çalışılacak. Kaynak: Penguen-Linux.Net

## ADEONA: Açık Kaynak Kodlu Dizüstü Bilgisayar İzleme Sistemi

ADEONA, Washington, California ve San Diego Üniversitelerinin üyelerinden oluşan bir proje. Bir yıllık çalışmaların sonucunda kayıp veya çalınan dizüstü bilgisayarların izlenebilmesini sağlayan bir sistem geliştirmişler. Sistem dizüstüne kuruluyor ve kurulumdan sonra bu program openDHT sunucuları ile şifreli bağlantı kuruyor.

Çalınma veya kaybolma durumunda kullanıcı, şifresini girerek çalınan veya kaybolan dizüstü bilgisayarı IP ve en son bağlandığı internet noktalarını kullanarak takip edebiliyor.



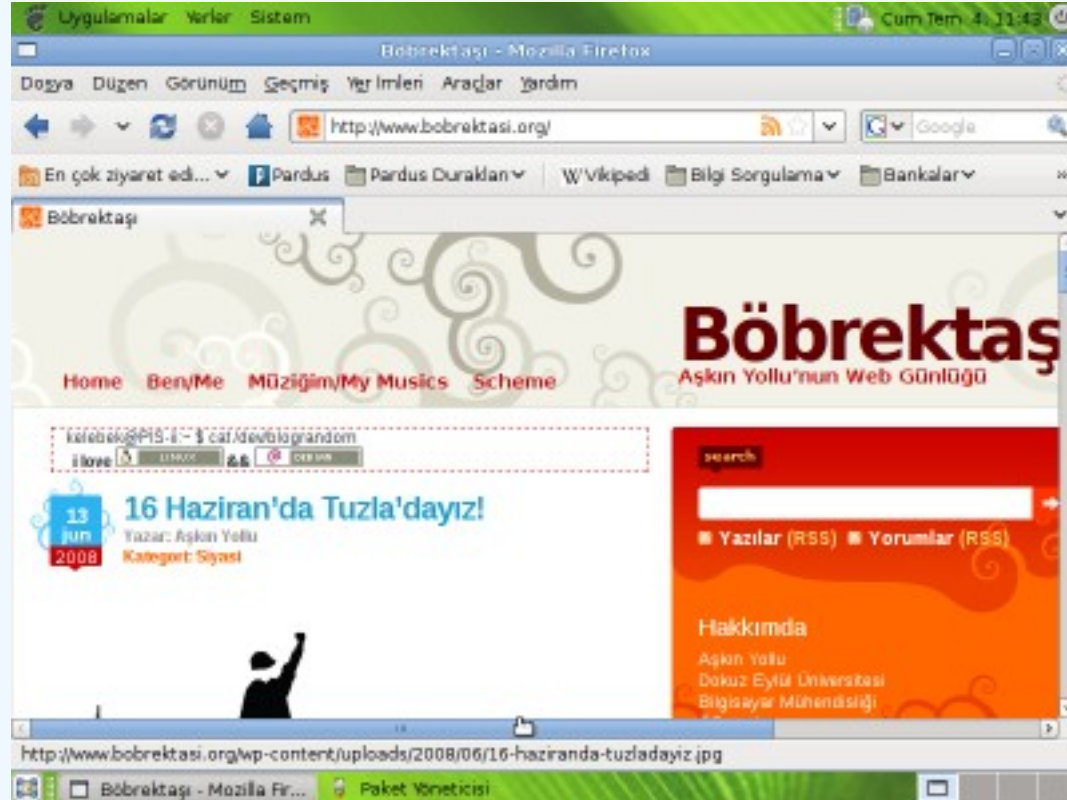
Sistemle ilgili ayrıntılı bilgiyi <http://adeona.cs.washington.edu/> adresinden alabilirsiniz. Kaynak: Penguen-Linux.Net



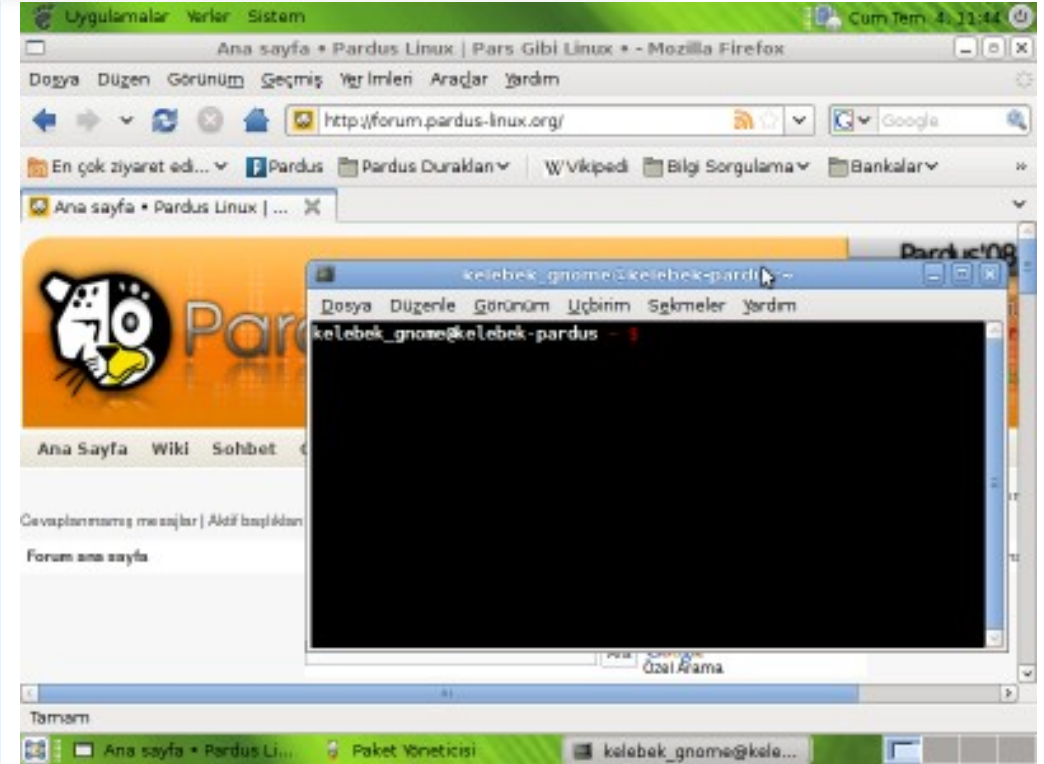
## Pardus'a Gnome Kurulumu

GNOME (GNU Network Object Model Environment), GNU Projesi' nin bir parçası olarak Unix ve Unix benzeri işletim sistemleri için geliştirilen bir masaüstü ve geliştirme ortamıdır. Ağustos 1997' de Richard Stallman'ın Özgür Yazılım öğelerini tam olarak taşıyan bir masaüstü ortamı arayışları doğrultusunda Miguel de Icaza ve Federico Mena tarafından, o sıralar Özgür Yazılım olmayan QT kütüphanesini kullanan KDE' ye bir başka seçenek olması için geliştirilmeye başlanmış ve günümüzde de KDE ile birlikte en popüler Unix masaüstü ortamı olmuştur.

Pardusta Gnome masaüstü ortamının olmaması büyük bir eksiklikti, fakat özgür dünyada hiç bir boşluk doldurulmadan kalamıyor.Sayın Burak Çalışkan'ın Pardus GNOME Project adını verdiği proje ile artık Pardus'ta Gnome kullanmak mümkün.Eğer istediğiniz, internetiniz ve yaklaşık 1 saat zamanınız varsa Pardus'a Gnome masaüstü ortamını rahatlıkla kurabilirsiniz.



Gnome'da varsayılan olarak üstte (programlar) ve altta (pencereler) 2 panel bulunur.



### Gelelim Kurulumu:

Sistemimizde Pardus ve Katkı (Contrib) depoları yüklü olmalı.  
sudo pisi ar contrib <http://paketlen.pardus.org.tr/contrib-2008/pisi-index.xml.bz2>

Bu iki depoya ek olarak sistemimize gnomeproject deposunu da aşağıdaki komutla ekliyoruz.  
sudo pisi ar gnomeproject <http://pardus-gnome.prj.be/pisi-index.xml.bz2> -y

Gnomeproject deposunu ekledikten sonra Paket Yöneticisini açıp gnome- ile başlayan bütün paketleri ve gdm paketini kuruyoruz.  
Yaklaşık 49MBlık 70 paket kurulacak.İşin tek uzun kısmı burası.Eğer hızlı bir internet bağlantınız varsa, çok kısa bir sürede kurulum tamamlanacaktır.

Bu adımları tamamladıktan sonra Gnome kurulmuş olacak. Gelelim şimdi sistemi Gnome ile başlatmaya.

Başlatmadan önce masaüstünüzün ve ayarlarınızın karışmaması için yeni bir kullanıcı oluşturmanızda fayda var.

Pardus menüsü/Tasma/Kullanıcı Hesabı/Sistem Seçenekleri/Ekle Oluşturduğumuz kullanıcıya yönetici yetkisi vermeyi unutuyoruz.



Eğer bilgisayarı yeniden başlattığınızda sadece Gnome ile karşılaşmak istiyorsanız: Konsoldan

```
sudo service kdedbase off
```

```
sudo service gdm on
```

Komutlarını verin. Bilgisayarı yeniden başlattığınızda sizi Gnome karşılayacaktır.

Yok ben şimdi Gnome'u sadece denemek istiyorum, beğenirsem öntanımlı hale getiririm diyorsanız:

Ctrl+Alt+F1 ile konsola düşüyoruz.

Kullanıcı adımızı ve şifremizi giriyoruz. Ardından;

```
sudo service kdedbase stop
sudo service gdm start
```

Komutlarını veriyoruz. Artık Gnome karşımızda. Kullanıcı adımızı ve şifremizi girdikten sonra bizi sade bir masaüstü karşılayacaktır. Gnome sadeliği hissediliyor her yerde. Fakat bu sadelik menülere geldiğimizde aşırıya kaçıyor. Menülerin Pardus'a göre düzenlenmesi gerekiyor.

Paket yöneticisi sorunsuzca açılıyor. Paket yüklemede bir sorun yok. Yeni programlar yüklendiği zaman uygulamalar altında yerini bulup yerleşiyor hemen.

Tasma KDE için oluşturulmuş bir program olduğu için Gnome'da açılmasına rağmen içinde menüler bulunmuyor. Bu nedenle ayarları yapmak için Gnome araçlarını kullanmak gerekiyor. Sistem açıldığında otomatik olarak internete bağlanmamayabilir. Sistem -> Yönetim -> Ağ Programcığı yolunu takip ederek internete bağlanabilirsiniz.

Kaynaklar:

<http://tr.wikipedia.org/wiki/GNOME>

<http://code.google.com/p/pardus-gnome-project/wiki/Kurulum>

## Gnome Nedir?

GNOME, kullanıcılara ve geliştiricilere masaüstleri, programları ve verileri konusunda en son seviyede kontrol imkanını sunan, aynı zamanda da GNU projesinin de bir parçası olan özgür yazılım projesidir.

Kullanılabilirliği özelliklere yüklenmek olarak değil herkesin kullanabileceği yazılımlar ortaya koymak olarak görmektedir. Özgür Yazılım'ın ilk ve tek Kullanıcı Arabirimi Rehberi, GNOME'un profesyonel ve gönüllü kullanılabilirlik uzmanları tarafından hazırlanmıştır ve tüm temel GNOME uygulamaları bu kuralları benimsemektedir.

Onlarca dilde geliştirilmekte, belgelendirilmekte ve kullanılmaktadır. GNOME'un farklı dillere çevrilmesinin sağlanması için alt yapı çalışmaları her geçen gün yerelleştirmeyi daha kolay kılmaktadır.

GNOME ile geliştiriciler bir dile bağımlı kalmamaktadır. C, C++, Python, Perl, Java, hatta C# gibi dilleri kullanarak kolayca Unix veya Linux masaüstünüze entegre olabilecek yüksek kalitede uygulamalar yazabilirsiniz.

Kaynak:

[www.gnome.org.tr](http://www.gnome.org.tr)

## Open Office'i Tanıyalım

Open Office açık kaynaklı, platform bağımsız bir ofis paketi.Hani Microsoft'un Word, Excel, Powerpoint ve Access programları ile yapabildiğimiz işlerimizi yürütürken kullanabileceğimiz alternatif bir ofis yazılımı.

Platform bağımsız bir yazılım olduğundan Open Office'i tüm Linux dağıtımlarının yanısıra Solaris, Windows ve MacOS işletim sistemlerinde de kullanabilmemiz mümkün.Üstelik ücretsiz!

Open Office farklı dosya formatları kullanıyor olmasına rağmen MS Office'de üretilmiş .xls, .doc, .ppt, .xlsx, .docx ve .pptx formatlarını tanıyabilir, bu dosyaları açabilir, üzerlerinde değişiklik yapabilir, aynı formatta veya bir açık standart olan odf formatlarında kaydedebilir.Bu noktalardan bakıldığında Open Office, platform bağımsız ve dosya formatında sınır tanımayan yetenekleriyle, her çeşit işletim sisteminde kullanılmaya aday, özgür, esnek ve kullanımı sorunsuz bir ofis yazılımıdır.

İçeriğinde farklı bileşenleri de olmasına karşın Open Office'in en çok kullanılan programlarını tanıyarak işe başlayacağız.Önce bu programların MS Office'in hangi bileşenine karşılık geldiğini ve varsayılan dosya formatlarını öğreneelim.

	Open Office	Dosya Formatı	MS Office	Dosya Formatı
Hesap Tablosu	Calc	.ods	Excel	.xls .xlsx
Kelime İşlemci	Writer	.odt	Word	.doc .docx
Sunum	Impress	.odp	Powerpoint	.ppt .pptx

Yukarıdaki tabloda karşılaştırmaya konu olan bileşenler dışında Open Office'in içinde Draw isimli bir çizim programı, matematik formüller üzerinde çalışabileceğiniz Math ve veritabanı işlemlerinizde kullanabileceğiniz Base adlı programlar da mevcut.Saydığımız bu bileşenlerin tümü de öğrenme ve gelişme noktalarında kullanıcılarına son derece

Bu ön izlemeyen sonra şimdi Open Office'in göze çarpan temel özelliklerinden birkaçını sıralayalım.

### Yeni, açık dosya formatı

OpenOffice.org 2.0'dan itibaren tüm OpenOffice.org ürünleri (Writer, Calc, Impress, vb) standart OASIS OpenDocument XML biçimini kullanmaya başlayacak.Bu sayede üreticiden bağımsız bir şekilde hazırlanan belgeler, herhangi bir editör yardımıyla açılıp incelenebilecek.Bu döküman biçimi sadece OpenOffice.org değil, açık kaynak kodlu KOffice programı ve OpenOffice.org muadili StarOffice tarafından da kullanılacak. OASIS biçimi aynı zamanda Avrupa Komisyonu tarafından da önerilmekte.

### Canlandırma efektleri

OpenOffice.org 2.0, pek çok canlandırma efekti ve slayt geçişleri destekliyor.Artık kullanıcılar, sunumlarının profesyonel görüntüleyebilmek için pek çok seçeneğe sahip.Ek olarak, yeni sürüm ile birlikte gelen bu eklentiler Microsoft Powerpoint yazılımı ile daha fazla uyumluluk sağlıyor.

### Custom Shapes desteği

OpenOffice.org 2.0'dan itibaren tüm OpenOffice.org ürünleri CustomShapes adı verilen özel şekiller içeriyor.Microsoft AutoShapes ile benzeyen ve uyumlu olan CustomShapes, hem boyut, hem de görünüm değiştirebiliyor.Böylece Powerpoint kullanan ve OpenOffice.org Impress'e geçmek isteyenler uyum sorunu yaşamıyor.

### Dökümanı PDF olarak kaydetme

OpenOffice.org 1.1 ile birlikte gelen ve pek çok kurumun standart döküman arşivleme biçimi olan PDF özelliği, OpenOffice.org 2.0 ile birlikte gelişti ve yenilendi.Artık dosyalarınızı PDF olarak kaydederken aralığı ve içerdiği resimlerin sıkıştırma seviyesini de tanımlamak mümkün oluyor. Ek olarak, artık PDF dosyaları küçük resimleri ve köprüleri de tam olarak içeriyor.

### Veritabanı yönetme sistemi

Şimdiye kadar OpenOffice.org 1.1 sürümleri bir veritabanı tasarım yazılımı içermiyordu.OpenOffice.org 2.0'dan itibaren yeni bir veritabanı kolayca dosya - Menü altından oluşturulabiliyor.Yeni başlayan kullanıcılar için "Yeni Tablo Sihirbazı" mucizeler yaratıyor.Hiç SQL bilmeyenler bile kolayca

gömülü HSQLDB veritabanı motoru sayesinde Java teknolojisini de kullanarak veritabanı oluşturabiliyor. Böylece harici bir veritabanına gerek duyulmuyor.Bu durumda tüm bilgiler (tablo tanımları, veriler, sorgular, formlar, raporlar vb) bir XML dosyasında tutuluyor.

### Arttırılmış satır sayısı

OpenOffice.org 1.1 zamanlarında bir belgede sadece 32768 satır desteklenirken kullanıcılardan gelen yoğun istek üzerine bu sayı Microsoft Excel ile aynı seviyeye çıkartılmıştır.Artık Calc ile hazırlanan hesap tabloları 65536 satır uzunluğunda olabilmektedir.

Open Office daha şimdiden Türkiye'de kurumsal anlamda da kullanılıyor.Aşağıdaki listede, verimliliklerini açık kaynaklı ofis yazılımı Open Office ile arttıran firmalardan birkaçını görebilirsiniz.

- İsviçre Sigorta
- Eti Holding
- Atom enerjisi Kurumu
- Emekli Sandığı
- Tübitak
- Bayındırlık Bakanlığı
- İnönü Üniversitesi
- Sabancı Üniversitesi
- İzmir Ekonomi Üniversitesi
- Memorial Hastanesi
- İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü
- İski
- İzmir Balçova Belediyesi
- Van gürpınar Belediyesi
- Intengo
- EkoPC
- Alarko
- Porland
- Interpano
- Mimsan
- Majesty Hotels&Resorts

Gelecek sayılarımızda, Open Office bileşenlerine dair pek çok şey öğreneğiz.O zamana dek kurcalayın...

Kaynak:Open Office Türkiye (www.openoffice.org.tr)

Editör	Metehan Özbek	metehan@istanbul.com	<a href="http://melen.prj.be">http://melen.prj.be</a>
Tasarım	Ozan Aydın	ozanaydin@hotmail.com	<a href="http://kelsinus.spaces.live.com">http://kelsinus.spaces.live.com</a>
Yazar	Ertan Kantarcıoğlu	ertanial@hotmail.com	
Yazar	Hakan Arın	hakanarin@gmail.com	<a href="http://hakanarin.blogspot.com">http://hakanarin.blogspot.com</a>
Yazar	Ömer Faruk Yüceer	omerfarukyuceer@camliderem.org	<a href="http://www.camlidere.org">www.camlidere.org</a>
Yazar	Mustafa Durmuş	scx4100@gmail.com	
Yazar	Aşkın Yollu	cavbela@gmail.com	<a href="http://www.askin.ws">www.askin.ws</a>
Yazar	Penguen-Linux.Net	mail@penguen-linux.net	<a href="http://penguen-linux.net">http://penguen-linux.net</a>

Pardus-Linux.Org Dergi'nin yaratılmasında emeği geçen tüm katkıcılarımıza en içten teşekkürlerimizi sunarız. Gelecek sayıda görüşmek üzere.



# Pardus-Linux.Org